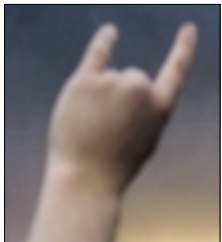

Djevelsk

Er Satan, Saddam Hussein og muslimske terrorister tre sider av samme sak? Retorikken mot dem kan tyde på det.

Side 7

Historisk

Et bestemt hus i Trondheim rommer dystre minner fra vår nære fortid. Men også minner fra en muntre historie.

Side 8

Vaskeekte

I en pen tiara er du alltid velkledd. Og enkelte renholdere visste heldigvis å kle seg fredag som var.

Baksida

NTNUs
internavis
nr. 8
30.05.2002

Universitetsavisa

A-BLAD

«Kvelende»

NTNUs mest profilerte nyskapere har ikke skiftet mening det siste halvåret: De er langt fra glad for at universitetet får større rettigheter over oppfinnelsene deres.

Side 3

Museums- matte

Matematikk er ett av hovedtemaene på Vitenskapsmuseet i sommer.

Side 3

Elektronisk 1

NTNU har vært med i et pilotprosjekt om elektronisk handel, og har bestemt seg for å satse videre på denne innkjøpsformen.

Side 4

Elektronisk 2

En eneste data-maskin ved NTNU sendte ut 10 000 infiserte e-brev i løpet av en helg, uten eierens vitende og vilje.

Side 11

Reale jenter

For ett eller to år siden fikk de masse seksere på videregående, og kom i lokal-avisa. Hvordan gikk det dem som NTNU-studenter?

Side 12

Hæ???

NTNUs service-erklæring? Nei, den har visst de færreste hørt om.

Side 13

Nesten 30 institutter slankes bort i sommer

Når høsten kommer, vil det ikke lenger være ca 80 institutter og faglige enheter ved NTNU. Da vil tallet være 53. Slik blir det i hvert fall hvis Styret bifaller de forslagene fakultetene selv har levert. Prosentvis er det medisinerne som har brukt skalpellen hardest. Her vil ledelsen kutte

vekk sju av dagens tolv institutter. Men også Det historisk-filosofiske fakultet og Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi foreslår en halvering. Kampen om instituttnavnene er ennå ikke avgjort.

Side 2

Pugger best i marka

Hver eksamensperiode, både vinter og sommer, gjøres Studenterhytta om til lesesal. Her får du sol og frisk luft, kameratskap og lesere – og så gjør du det godt til eksamen. Det hevder i hvert fall eksamensleserne Aase, Ivar Magnus og Victor (bildet). De flyttet opp i Bymarka for flere uker siden, og er bare i byen for å vaske klær og ta eksamen.

Side 10-11

FOTO: LISA OLSTAD

Master-tilbud i medievitenskap

Et tverrfaglig mastergrad-studium i medievitenskap er på trappene. HF- og SVT-fakultetene arbeider intenst med saken for å kunne ta imot ivrige medie-studenter allerede våren 2003.

Side 3

Like barn kjem frå Russland

Er «kulturlikskap» eit argument for å prioritere land i nærrområda våre, når vi skal importere teknologi studentar til NTNU? Det meiner viserektor Kjell Malvig. NTNU-rektor Eivind Hiis Hauge seier seg samd. Men studentrepresentantene protesterer. – Dette bør ikkje vere grunn til å prioritere russiske og baltiske studentar framfor studentar frå Afrika, Asia eller Latin-Amerika, meiner dei.

Side 6

Les daglige nyheter på <http://innsidaUT.ntnu.no/> Send tips til: medieseksjonen@adm.ntnu.no

på dagsordenen

«Du kan gjerne studere i 30 år for meg!
Men jeg gidder ikke betale! Det er poenget.»
Statsråd Kristin Clemet til Universitas 15. mai

ledelsen har ordet

Prorektor
Julie Feilberg

Kvalitätsreformen gjelder oss alle

I det siste har enkelte røster hevdet at Kvalitätsreformen er noe som bare gjelder for noen studier, og at det er synd å ødelegge studieopplegg «som allerede fungerer som de skal» med reformtiltak. Så la meg innledningsvis presisere at de utfordringene som ligger i Kvalitätsreformen i form av for eksempel tettere oppfølging av studenten, utvikling av studentaktive læringsformer og bruk av nye evalueringsformer, gjelder både de frie fagene og profesjonsutdanningene.

Læringskvalitetsutvalget (LKU), en av gruppene som arbeider med kvalitätsreformen ved NTNU, har nettopp holdt et «miniseminar» med fire av de fagmiljøene som fikk midler til å prøve ut alternative evaluerings og læringsformer for høst. Formålet med seminaret var å utveksle erfaringer og forhåpentligvis starte oppbygging av en «kunnskapsbank» når det gjelder læringsmiljø. Fagmiljøene som deltok, var henholdsvis Geografisk institutt, Zoologisk institutt, IVT-fakultetet (byggstudiet), og PLU (engelsk fagdidaktikk), og de fokuserte på ulike aspekter ved gruppearbeid og mappeevaluering og på formativ evaluering (byggstudiet).

Seminaret viste at denne typen erfaringsutveksling både er viktig og nyttig. Et felles resultat fra de av prosjektene som satte gruppearbeid og mappeevaluering på dagsorden, var at både studentene og lærerne var meget godt fornøyd med kursene selv om de representerte mer arbeid enn vanlig for begge parter. Studentene anførte for eksempel at de arbeidet jevnere med faget, slik at det ble mindre stress til eksamen. De opplevde at læringen var målrettet, og at arbeidet med de skriftlige oppgavene som inngikk i mappene, gjorde at de fikk større interesse for fagfeltet og at de ble bedre til å skrive. Eksamensresultatene ble da også gode. Prosjektet fra Bygg viste at etablering av lærerteam antagelig er en svært viktig faktor for å skape et overblikk over den totale læringssituasjonen for studentene, og for å få til samkjøring og sammenheng i studiet som helhet. Geografi-prosjektet indikerer at det må gis konkret opplæring i respons (for eksempel i form av kommentarer på oppgaver) for både lærere, studenter og studentassistenter. Prosjektet ved PLU indikerer at det er altfor ressurskrevende at en lærer gir tilbakemelding på alle «undervisningsarbeider». Man er nødt til å finne andre tilbakemeldingsformer som gir samme læringseffekt, men er mindre kostnadskrevende.

Konklusjonen er: Ingen av studieretningene ved NTNU — heller ikke profesjonsutdanningene — kan fortsette å gjøre som man «alltid» har gjort når det gjelder læringsmiljø. Ulike fag har ulike studietradisjoner og arbeidsmåter, og vi må spre kunnskap om «best practices» på tvers av fag og studiekulturer. Vi må utnytte den totale kompetansen vi har til å skape best mulige og mest mulig kostnadseffektive læringsmiljø ved NTNU.

Julie Feilberg

Slank til sommeren

Mer enn 25 institutter og andre enheter blir trolig fjernet fra NTNUs organisasjonskart i sommer.

Fakultetene har nå sendt inn sine forslag til NTNUs styre, som skal behandle saken 6. juni.

Stor omorganisering. Hvis forslagene blir godkjent, vil NTNU sitte igjen med en organisasjon på «nivå tre» som består av 53 institutter, mens det i dag finnes over lag 80 institutter og andre faglige enheter.

Den prosentvis største nedskjæringen vil Det medisinske fakultet gjøre. Her vil ledelsen kutte bort sju av dagens tolv institutter. Det historisk-filosofiske fakultetet (HF) og Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi (IVT) går inn for å halvere antall institutter, mens Fakultet for arkitektur og billedkunst (AB) og Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT) nøyer seg med å skjære bort ett institutt hver. Ved NT-fakultetet slås blant annet Zoologisk institutt og Botanisk institutt seg sammen til et Institutt for biologi. Tidligere har NTNU-styret godkjent at Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT) får beholde sin nåværende instituttstruktur. I tillegg har Fakultet for informasjonstek-

ill: elin horn

nologi, matematikk og elektroteknikk (IME) fått tillatelse til å vente med behandlingen av ny instituttstruktur til neste år. For mange av de berørte instituttene er det i tillegg til sammenslåing en storstilt reorganisering av fagmiljøene.

Bort med styrene? Verdt å merke seg er det også at flere fakultet vil kvitte seg med instituttstyrene. IVT skriver at: «Årsaken til å foreslå at instituttene ikke skal ha styrever, er at det blir en for

tungrodd styringsstruktur dersom man skal ha ti instituttstyrever og fem-åtte studieprogram, råd og utvalg.» AB skriver at «med den reduserte funksjon instituttene får, vil egne instituttstyrever bli unødvendige. Vi vil derfor be om å unntas fra dagens regelverk på dette punktet.»

Hva med lederne? Noen av de nye instituttene har valgt ledere. Andre holder på å velge sine.

Den nye instituttstruktu-

ren skal gjennomføres fra 1. september, men instituttnavnene vil neppe være klare før den tid. Det kommer sannsynligvis tidligst til å skje på styrets møte i september. Men det store spørsmålet er hva som skjer med instituttlederrollen framover. Her er det ennå ikke bestemt om framtidens instituttledere skal velges eller tilsettes.

TOR HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Dette er forslagene

Dette blir trolig den nye instituttinndelingen ved NTNU. Vi gjør oppmerksom på at navnene på de fleste av instituttene ikke er endelig bestemt.

Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi:

- Institutt for geologi og bergteknikk
- Institutt for petroleumsteknologi og anvendt geofysikk
- Institutt for marin teknikk
- Institutt for energi og prosesseteknikk
- Institutt for produktdesign
- Institutt for bygg og infrastruktur
- Institutt for vann- og miljøteknikk
- Institutt for byggkonstruksjoner
- Institutt for maskinkonstruksjon og materialteknikk
- Institutt for produksjons- og kvalitetsteknikk

Det historisk-filosofiske fakultet

- Engelsk institutt, Germanistisk institutt og Romansk institutt
- Historisk institutt og Senter for middelalderstudier
- Institutt for anvendt språkvitenskap og Lingvistisk institutt
- Religionsvitenskapelig institutt og Institutt for arkeologi og kulturhistorie
- Filosofisk institutt + examen philosophicum
- Institutt for kunst- og medievitenskap
- Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap
- Musikkvitenskapelig institutt og Musikkonservatoriet
- Institutt for tverrfaglige kulturstudier

Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse

- Geografisk institutt
- Program for idrettsvitenskap
- Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse
- Institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap
- Institutt for samfunnsøkonomi
- Institutt for sosiologi og statsvitenskap
- Pedagogisk institutt

- Psykologisk institutt
- Sosialantropologisk institutt
- Norsk senter for barneforskning
- Program for lærerutdanning

Fakultet for naturvitenskap og teknologi

- Institutt for bioteknologi
- Institutt for biologi
- Institutt for fysikk
- Institutt for kjemi
- Institutt for kjemisk prosesseteknologi
- Institutt for materialteknologi og elektrokjemi

Det medisinske fakultet

(Navn ikke foreslått, foreløpig bare samling av miljøer)

- Inst. for laboratoriemedisin og Inst. for kvinne og barnesykdommer
- Inst. for abdominale fag, Inst. for kreftforskning og molekylærbiologi, Inst. ved Miljøsenetret og Gastrofysiologi (fra Inst. for fysiologi og biomedisinsk teknikk (IFB))
- Inst. for samfunnsmedisinske fag
- Inst. for psykiatri og medisinske atferdsfag, Inst. for kliniske nevrofag, Inst. for bein- og leddlidelser
- Inst. for hjerte- og lungesykdommer, Inst. for anestesi og bildediagnostikk, dessuten fra IFB - hjertefysiologi & idrettsfysiologi samt biomedisinsk teknikk

Fakultet for arkitektur og billedkunst

- Kunstakademiet i Trondheim
- Institutt for form, rom og kommunikasjon
- Institutt for bygningsprosjektering og -forvaltning
- Institutt for planlegging og byforming
- Institutt for arkitekturhistorie og teknologi

Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk avgjøres ikke før neste år

nyheter

Alltid oppdaterte nyheter på
http://innsidaUT.ntnu.no/

Medie-masterutdanning klar våren 2003?

HF- og SVT-fakultetene arbeider på spreng for å kunne tilby en tverrvitenskapelig mastergradutdanning i medievitenskap allerede til neste vår.

Sentrale personer i planleggingen av det nye studieopplegget er (f.v.) Anne Marit Myrstad, Hroar Klempe og Olav Furre. (ARKIVBILDER)

Datafaglige emner, samfunnsvitenskapelig metode, praksis hos mediebedrift, samt mer tradisjonelle mediefag. Dette kan alle bli ingredienser i det nye tverrfaglige mastertilbudet i medievitenskap som nå ser ut til å bli en realitet.

Målet er å kunne gi ivrige mediestudenter et større og bredere tilbud enn hovedfagsutdanningen som finnes ved NTNU i dag. Det skal de få gjennom en bachelor- og mas-

tergradutdanning som vil bli preget av at opptil åtte institutter ved tre fakulteter blir involvert.

Praksisordning. – Dette er altså ingen profesjonsutdanning i journalistikk, understreker Hroar Klempe, en av SVT-fakultetets planleggere.

En vitenskapelig allmennutdannelse i medievitenskap, er ord førsteamanuensis ved Psykologisk institutt bruker om det nye masterstudiet. Og ut av

det kommer det ikke journalister, men medievitere og mediemedarbeidere, ifølge Klempe. Men han legger samtidig til at disse kandidatene kan komme til å konkurrere med journalister på jobbmarkedet.

Studiet skal være praktisk rettet gjennom nært samarbeid med medieinstitusjoner i Trondheim. Studentene skal være i bedriftene i hovedsak for å samle data og erfaringer som kan brukes i forskning og vitenskapelige arbeider. Avtalene med bedriftene er ikke helt i boks ennå. Men det ser positivt ut, mener Hroar Klempe.

– Vi har vært i kontakt med institusjoner som NRK, Adresseavisen og Sintef Media, og har fått god respons. Med en praksisordning vil vi også skille oss fra dagens hovedfagstilbud i Oslo og Bergen, sier han.

Lekkasje. I dag avlegger årlig 300-400 studenter grunnfags-eksamen i medievitenskap ved NTNU. En del blir også med inn i mellomfaget – som kan tilby et bredt spekter av emner. Men så har valgmulighetene blitt færre.

– På hovedfagsnivå har vi kun åtte studieplasser årlig

innenfor den humanistiske retningen Visuell kommunikasjon. Dette har ført til stor lekkasje av studenter til Oslo og Bergen, sier Anne Marit Myrstad ved Institutt for kunst- og medievitenskap, som har hatt en av de sentrale rollene i de siste års arbeid for et ferdig utbygd hovedfagstilbud i mediefag ved NTNU.

Også sekretær for gruppa som nå utarbeider en fleksibel struktur for bachelor- og mastergraden, seksjonsleder Ola Furre ved HF-fakultetet, mener dette har vært problematisk.

– Det brede tilbudet på grunn- og mellomfaget reflekteres ikke på hovedfagsnivå i dag. Dette gjør vi nå noe med, sier han.

Han understreker i tillegg at det ligger godt til rette for å lage varierte studieløp ved hjelp av tilbudene som allerede eksisterer eller er på trappene i dag, uten å måtte sette inn store ressurser for å sy det hele sammen.

Spenstig tilbud. – I tillegg til hovedfagstilbudet i Visuell kommunikasjon ved Institutt for kunst- og medievitenskap, finnes det medierelaterte emner på hovedfagsnivå ved flere av de øvrige sju institut-

tene, som eksempelvis i psykologi og sosiologi eller statsvitenskap, sier Myrstad.

– Det ligger an til et spenstig pedagogisk og faglig opplegg for det nye masterstudiet, legger hun entusiastisk til.

Med det nye studieopplegget vil det heller ikke bare bli et bredere tilbud på mastergradsnivå, men også et annerledes tilbud på bachelorgradsnivå med en bedre balanse mellom samfunnsvitenskap og humaniora – mediefagets to sentrale vitenskapstradisjoner, mener Myrstad og Furre.

– I bachelorstudiet vil en mediefaglig fordypning enten kunne kombineres med en annen relevant fordypning slik at det blir to veier til mastergraden, eller bygges ut til en ren tverrfaglig bachelor i medievitenskap. For å følge opp den store interessen for mediestudier ved NTNU, er det viktig å få til et så fleksibelt tilbud som mulig med ulik grad av spesialisering, sier Ola Furre.

TORA SALTNES

tora.saltnes@adm.ntnu.no

Byråkratens møte med praktikerne

I høst får Stortinget til behandling en lov som gir universitetet og ikke forskerne rett til oppfinnelser de gjør. Departementets saksbehandler redegjorde for det nye regelverket for eliten av nyskapere ved NTNU, og møtte sterk skepsis.

Lars Vassbotten er jurist i Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) og har vært sentral i utformingen av odelsingsproposisjonen som foreslår en endring av regelverket når det gjelder universitetsansattes rett til patentering av egne oppfinnelser. En viktig endring i forhold til tidligere er at det såkalte «lærerunntaket» fjernes, og det innebærer at institusjonen (universitetet) får første retten til patentering og kommersialisering av oppfinnelser gjort av ansatte.

Motivering, ikke regulering. Blant de frammøtte til Vassbottens presentasjon av det nye regelverket fant vi mange av de mest kjente fagfolkene ved NTNU som har bidratt til kommersialisering av oppfinnelser. Mange av disse tok ordet i diskusjonen og uttrykte sterk skepsis til endringen. Professor Arne Halaas oppsummerte det kan-

skje mest effektivt:

– I det du sier, hører jeg bare organisering, regulering, styring, strukturering, formalisering og sentralisering, sa Halaas, – ikke ett ord om motivering og stimulering. Dere begynner i feil ende, fortsatte han, – dere gjør det mindre attraktivt å jobbe i et forskningsmiljø ved universitetet i en tid da det er vanskelig å rekruttere folk.

– Patentrettigheter skaper ikke vekst, det er motiverte mennesker som skaper vekst, mente professor Bjørn Angelsen som har bidratt til produktskaping i grenselandet mellom teknologi og medisin. Angelsen mener at et av de viktigste problemene forbundet med nyskaping i Norge, er at de som har kapital har for lite kunnskap om teknologi, og at de som sitter med kunnskapen har for lite kapital. Angelsen tviler på at dette blir særlig bedre om nyskapingen institusjonaliseres og det såkalte lærerfritaket fjernes.

Tidspunktet for en oppfinnelse? Professor Olav Smidsrød mente det vil bli komplikasjoner når nyskapingen skal institusjonaliseres. Loven fastslår at universitetet må gjøre krav på rettighetene til en oppfinnelse innen fire måneder etter at den er gjort.

– Det er svært vanskelig å definere tidspunktet for når en oppfinnelse blir gjort i forskningssammenheng, påpekte Smidsrød, som også trodde det kunne bli diskusjon om hvem som skal betale for patentrettig-

hetene i slike tilfeller.

Det praktikerne som har erfaring med dette frykter, er at nyskapingen blir mer byråkratisert og at dette vil virke kvelende og demotiverende på de som har evner og ønsker om å bidra til nyskaping. En trøst var det nok å høre at departementet legger opp til at institusjonene får frihet til selv å legge opp hensiktsmessige ordninger, og at både rektor og universitetsdirektør har en «ydmyk og lyttende holdning» til hvordan dette best kan gjøres.

Rektor: Finne vår form. – Dette skal være et tilbud, ikke en tvangstrøye. Det skal ikke

bli en snubletråd, men en hjelp til initiativrike folk, presiserte rektor Eivind Hiis Hauge. – Vi må finne vår form, la han til.

Universitetsdirektør Vigdis Moe Skarstein oppfordret de engasjerte deltakerne om å komme med tips til ledelsen om hvordan nyskapingen i universitetets regi best kan organiseres. – Hvilke incentiver trenger vi for å bringe fra ideer og få dem over i kommersialiseringsfasen, spurte hun, og hun er åpen for at forskernes rettigheter kan være en del av denne motivasjonen.

Dobbeltkommunikasjon. Universitetsdirektøren benyttet anledningen til å luften litt

– Jeg har erfaring med dette så jeg vet hva jeg snakker om, sa professor Olav Smidsrød (t.h.) til departementsjuristen Lars Vassbotten. Smidsrød er meget skeptisk til institusjonalisert nyskaping. FOTO: ARNE ASPHJELL

frustrasjon over at departementet driver dobbeltkommunikasjon i denne forbindelse. – Det stilles større krav til universitetene om økt egeninntjening, samtidig som det understrekes at kommersialisering av forskning ikke har til hensikt å bidra til økt inntekt til universitetene.

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

Husk ny p-ordning 1. juni

Vi minner om at ordningen med gratis dagsedler for parkering på Gløshaugen opphører 1. juni. Samtidig blir det langt flere parkometerplasser enn før. Tillatelser til gratis parkering vil det heretter bare være mulig å få for sydområdet ved Petroleumsteknisk senter. P-tillatelser blir bare utskrevet i ekspedisjonene ved PTS1 (NTNU) og PTS2 (Sintef). Teknisk avdeling legger ned sin ekspedisjon i Hovedbygningen på Gløshaugen.

Maksimum parkeringstid på de nye parkometrene vil være fire timer og prisen blir 10 kroner per time. Trøsten er at det vil være lettere for gjester til NTNU å finne plasser når antallet parkometerplasser tredobles.

Først med avtale om e-handel

Etter en pilotfase hvor 14 offentlige bedrifter i Norge har prøvd ut et offentlig e-handel-prosjekt, var NTNU først ute med å inngå kontrakt om bruk av den elektroniske markedsplassen.

Dette betyr at flest mulige innkjøp til drift ved NTNU skal handles over nettet for å få mer effektive og lønnsomme transaksjoner. I løpet av det neste halvannet året forventer MA-seksjonen ved NTNU å få med ca. 15-20 leverandører og få etablert minst 300 brukere på denne offentlige elektroniske markedsplassen.

Sparer mye. Totalt kjøper

NTNU inn varer og tjenester for 800 millioner kroner i året. Og 60 000 fakturaer kommer i kjølvannet av disse innkjøpene.

– Når vi har regnet ut at hver faktura koster oss ca. 375 kroner å behandle, sier det seg selv at vi kan spare mye på at dette leddet blir effektivisert, sier Holden.

Totalt mener MA-seksjonen at NTNU kan spare ni millioner kroner årlig med et godt e-handelsystem.

delsystem.

– Vi jobber nå med å få inn flere rammeavtaleleverandører, og med å få til bedre avtaler med de vi allerede har et samarbeid med. Vi har beregnet at vi kan spare mer enn seks millioner kroner i året bare på bedre lojalitet til disse leverandørene og på bedre avtaler, forteller prosjektleder for e-handelprosjektet, Olav Holden ved MA-seksjonen.

drive med – som forskning og undervisning, legger han til.

Holden håper at absolutt alle innkjøpstransaksjoner skal foregå over denne e-handelplattformen etter hvert. Men det kan godt ta fem år før en kommer så langt.

TORA SALTNES

tora.saltnes@adm.ntnu.no

MA-sjef Kristin Leinum og prosjektleder for e-handelprosjektet, Olav Holden, er fornøyde om dagen. NTNU var først ute med å signere kontrakt om bruk av en elektronisk markedsplass hvor alle innkjøp av varer og tjenester til NTNU etter hvert skal foregå.

FOTO: TORA SALTNES

fakta

E-handelprosjektet

- 14 offentlige virksomheter har siden 25. februar i år deltatt i et pilotprosjekt for å prøve ut e-handelplattformen. Pilotprosjektet avsluttes ved utgangen av mai.

- 26 leverandører har vært med i pilotfasen.

- I tillegg til NTNU har blant andre Forsvaret, Oslo kommune, Trondheim kommune og Larvik kommune deltatt i prøveprosjektet.

- Leverandør av den tekniske løsningen er IBX AS. Selskapet har brukt mellom 100 og 200 millioner kroner for å få systemet på plass.

Samarbeid NTNU – Fredskorpset

Zoologisk institutt og Norsk institutt for naturforskning (NINA) har innledet samarbeid med institusjoner i Tanzania og Sør-Afrika med støtte fra Fredskorpset, som blant annet skal se på forvaltning av Serengeti nasjonalpark i Tanzania.

Hvordan påvirker menneskelige aktiviteter store viltpopulasjoner? Hvordan utnytter store mengder av fattige mennesker de lokale viltressurser? Hvilken rolle spiller viltet i de innfødtes hverdag og kultur, og hvordan forholder disse menneskene seg til den daglige kampen for å overleve under marginale betingelser?

Dette er noen av spørsmålene som forskere fra Tanzania, Sør-Afrika og Norge i fellesskap prøver å finne svar på gjennom et prosjekt i Serengeti nasjonalpark. Den 50 år gamle parken er en av de største i sitt slag i verden. Her fins store og verdifulle viltpopulasjoner, men de forvaltningsmessige problemene i parken er store: Ulovlig jakt og bruk av områdene rundt parken er en konstant trussel mot viltet og deres leveområder. Forholdet mellom parkens forvaltningsmyndigheter og lokalbefolkningen er anstrengt. Lokalbefolkningen har ingen direkte nytte av parken. Og alternative utviklingsmuligheter mangler.

Tverrfaglig samarbeid.

Fredskorpset ga 125 000 kroner til programmets forprosjekt, som nå er i ferd med å bli avsluttet. Tomas Holmørn har vært ansvarlig for forprosjektet. Målsetting med programmet er kompetanseheving hos både Nord- og Sør-partnere gjennom utveksling av personell.

– Noe av bakgrunnen for vårt prosjekt er et pågående samarbeid mellom NINA og Tanzania Wildlife Research Institute, hvor også forskere fra NTNU er engasjert, sier Tomas Holmørn. Eivind Røskaft, Anders Skonhoft og Anne Borge er blant disse. Prosjektet har tittelen «Biodiversity and the Human-Wildlife Interface in the Serengeti Region».

Man tar sikte på en årlig utveksling på ni personer i dette trekantsamarbeidet. Deltakere fra Norge vil kunne reise og jobbe hos Sør-partnere i Tanzania og Sør-Afrika. Mens Sør-partnere vil sende deltakere primært til NTNU for å få jobb-erfaring. Samtidig vil noen sørafrikanske deltakere reise direkte til Tanzania for å jobbe hos Sokoine University of Agriculture. Fredskorpset støtter programmene for tre år av gangen, og vår søknad vil ha en årlig ramme på rundt tre millioner hvert år.

– I hovedsak vil vi ta sikte på å rekruttere mennesker med bakgrunn innenfor de biologiske fagene, men også folk med IT-bakgrunn vil også være aktuelle, sier Holmørn.

Gjennom dette prosjektet så vi at behovet for kompetanseutvikling hos våre tanzaniske samarbeidspartnere innenfor naturforskning og utdanning var stor. Samtidig så vi også et behovet

hos de norske partnerne for økt kompetanse, bedre kultur forståelse og felterfaring i utviklingsland. I tillegg ønsket Nord-partnere å styrke det allerede eksisterende nettverket med samarbeidspartnere.

Unge som målgruppe.

– Fredskorpset har som målgruppe unge mennesker i aldersgruppa 22-35 år, og dette

gir oss dermed muligheten til å motta og sende deltakere som ellers ikke ville hatt muligheten til å få en slik erfaring gjennom de tradisjonelle ekspert jobbene, sier Holmørn. Fredskorpset gir ikke støtte til utdanningsprogrammer, så deltakerne vil tre inn i vanlige jobber hos partnerne.

– Siden Fredskorpset nettopp er interessert i nettverksbygging

mellom Nord og Sør, fant vi ut at dette programmet kunne gå sammen med mange av våre aktiviteter i Tanzania. I tillegg har vi involvert en institusjon ved universitetet i Pretoria i Sør-Afrika, forteller han.

TOR OKSHOLEN

tore.oksholen@adm.ntnu.no

Professor Eivind Røskaft og student Tomas Holmørn planlegger fredskorps-prosjekt i Tanzania og Sør-Afrika.

FOTO: TORE OKSHOLEN

Eigen forskarlinje i Medisin

Røros: Medisinstudentar som vil bli forskarar, får eit nytt tilbod frå hausten av. Då vert ei eigen forskarlinje oppretta. Det vedtok det nasjonale dekanmøtet i medisin førre veke.

Rekruttering til medisinsk forskning har hatt svikt som er eigena til bekymring, fortel forskingsdekan Ole-Jan Iversen ved DMF.

– Mange av seinare års endringar i medisinarstudiet har hatt element som skulle fremje forskning – til dømes problembasert læring og obligatorisk

hovudoppgåve. For tre-fire år sidan starta dessutan Forskingsrådet sommarstipend for medisinarar for å fremje forskning. Innføring av ei forskarlinje kjem då i tillegg til desse tiltaka, seier Iversen.

Lengre studietid. Det vert ikkje teke opp fleire studentar,

men ti prosent av studentane får tilbod om ei ekstra kompetanseoppbygging i forskning. Det inneber at studentane får auka studietida frå seks til sju år. Men arbeidsmengda er forventet å auke med to år. Det vil seie at feriar, helgar og liknande går med til forskning, seier Iversen.

Lengre studietid og mindre fritid: Kva er gulrota som skal få studentane til å strøyme til?

– Det er at ein kan kombinere grunnstudiet med forskarutdanning, som inneber at ein kan kome i gang med doktorgradsarbeid, samstundes med at

ein får godkjent eitt år av spesialistutdanninga.

Smakfull gulrot. Gulrota ser ut til å falle i smak. Det nye studietilbodet startar frå hausten av, og ein har allereie fylt opp kvoten. 13 studentar her ved NTNU, 55 nasjonalt.

Iversen trur likevel ikkje skuta vil kome på rett kjøl med dette tiltaket åleine.

– Eg trur ikkje dette heilt vil løyse problemet, men det vil bli betre. Etter kvart vil andre tiltak måtte bli vurdert, som til dømes nærare samarbeid mellom basal-

forskning og klinisk verksemd.

Finansieringa av forskarlinja er basert på at universiteta får tilført ekstra midlar, og at Forskingsrådet gir stipend til den ekstra studietida. Denne tilleggsbevillinga har universiteta fått. Men rådet har ikkje fått øyremerka pengar til dette. Derfor må ein der ta dette frå ordinært budsjett, og det er ikkje bra, seier Iversen. Derfor kan det hende at universiteta skal ta heile utgifta.

NTNU tek over utdanning av spesialistane

NTNU er pilotuniversitet i ei viktig reform i helsevesenet.

Utdanninga av spesialistlegar blir teken over av universitetet og helseføretaket.

Reformen vart presentert under dekanmøtet på Røros.

Kven skal utdanne spesialistar innan medisin – barnelegar, psykiatrar, osb? Korleis kan ein sikre at denne opplæringa blir best mulig, og helst betre enn i dag? I dag er det slik at Den norske Lægeforening har ansvaret for spesialistutdanninga innan helsevesenet. Utdanninga er stipulert til fem år, men tek i gjennomsnitt åtte år. Det er inga endeleg eksamen i teoridelen, opplæringa består mykje av å samle opp godkjende timar. Godkjenninga følger automatisk når ein har delteke i dei føreskrivne kursa.

Helseføretak Midt-Norge. Pilotprosjektet vert starta opp ved Det medisinske fakultet frå

hausten, forutsett at finansieringa går i boks. Då vil fakultetet starte undervisning, i første omgang innan fire spesialiteter:

- Anestesi
- Psykiatri
- Barne- og Ungdomspsykiatri
- Pediatri (barnelege)

Prosjektet går i samarbeid med det nyoppretta Helseføretak Midt-Norge, som skal ha hand om den praktisk-kliniske opplæringa, og opplæringa av pasient og pårørende/utdanning av helsepersonell. DMF skal ha ansvaret for den teoretiske opplæringa, og ei eigen fordjupingsoppgåve som går over tre semester. Denne oppgåva utgjør, saman med at det nå vert innført formell evaluering av kandidatane, det kvalitativt nye i pilotopplegget.

Prodekan Torstein Vik presenterte pilotprosjektet under konferansen. Vik trur reformen vil føre til betre kvalitet på utdanninga. Vidare vil den samla utdanningstida venteleg gå ned, ved at kandidatane vert stimulert til å gjere studiet unna, helst på dei normerte fem åra.

Synleggjere FoU. Under konferansen vart det diskutert

kva for konsekvensar det vil få for forskning og utdanning, når helseføretaka nå tek over eit ansvar som før låg innaføre sjukehusa. Mange meinte at ein nå vil få gjort synleg kva FoU eigentleg kostar – i form av pengar, og ikkje minst som tapt pasientproduksjon som følge av at doktorane bruker tida til å forske.

– Det er nærast overmeneskeleg å skulle prioritere FoU i sjukehusa, når pasientane dør medan dei står på venteliste, sa direktør Geir Stene-Larsen i Nasjonalt folkehelseinstitutt. Dekan Stein A. Evensen ved DMF, Universitetet i Oslo, uttrykte på si side bekymring for om pengene kjem fram, når den nye styringsstrukturen er oppe og går. Dei fem regionale helseføretaka er det berande elementet i denne strukturen, men ein er heilt avhengig av at dei nye samarbeidsorgana fungerer som dei skal, sa dekanen.

– Elles er vi redd for at tilskota til universitetssjukehusa ikkje skal komme dit dei skal, sa Evensen.

TOR OKSHOLEN

tore.oksholen@adm.ntnu.no

Dekan Stein A. Evensen gjer eit tappert forsøk på å teikne opp den nye styringsstrukturen for helsevesenet. I forgrunnen sit direktør Paul Hellsand i Helse Midt-Noreg.

FOTO: TORE OKSHOLEN

Forsinket evaluering

Den eksterne evalueringsrapporten om NTNU skulle ha vært ferdig 4. juni, men er forsinket og vil tidligst bli klar til slutten av juni.

– Forsinkelsen skyldes en for ambisiøs tidsplan og indikerer på ingen måte konfliktfylte funn eller andre ubehagelige overraskelser, sier Jon Haakstad, seniorrådgiver ved Norgesnettrådet. Denne organisasjonen er oppdragsgiver for evalueringa, på vegne av Utdannings- og forskningsdepartementet. Tilsvarende evalueringer er gjennomført ved alle de norske universitetene. Rapportene fra Oslo, Bergen og Tromsø er allerede offentliggjort. Evalueringsrapporten for NTNU vil bli lagt fram på en konferanse som ventes å finne sted i løpet av august.

Evalueringa er gjennomført i to faser og startet med en selvevaluering. Den eksterne evalueringa blir utført av en komité bestående av Torsten Cegrell fra

Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm, Bente Hagem fra Statnett, Kjell Grønhaug fra Norges handelshøyskole og Anna-Maija Yllimaula fra Konstindustriella högskolan i Helsingfors.

Komiteen har vurdert NTNU etter de tre hovedområdene strategi, organisasjon og kvalitet. Bakgrunnsmaterialet er samlet inn gjennom besøk ved ulike enheter og intervjuer med ansatte. Komiteen skal også danne seg en oppfatning om selvevalueringssrapporten gjenspeiler de faktiske forholdene innenfor de tre hovedområdene.

Evalueringen ledes av Torsten Cegrell fra Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm.

FOTO: TORE OKSHOLEN

– Gift deg med en utlending

– A: «Marry a foreigner out of convenience», og B: «Marry a foreigner out of love.» Det kan vi lese på den danske studenten Thomas Strøbechs hjemmeside. Strøbech er også studenthjelp i det danske Flyktningsministeriet, og har sett seg lei på den konservative regjeringens innstramminger i innvandringspolitikken.

Den danske studenten oppfordrer dansker og utlendinger til å gifte seg i mengder. Drømmen er å holde et massebryllup i Fælledparken mellom dansker og utlendinger. Ektepaktene må gjerne være proforma.

– De høyrevridde fantasiene om et såkalt etnisk rent Danmark må bekjempes med alle midler, sier Thomas Strøbech til Politiken.

Teknologirådet blir

Det blir ikke noen flytting av Teknologirådet fra Oslo til Trondheim, melder Adresseavisen.

Les den lille skriften

Det populære filfordelingsprogrammet KaZaA setter grå hår i hodet på mange IT-folk ved amerikanske universitet. De frykter at studenters nedlasting av programmet skal føre til hackerangrep.

Det ble tidligere i vår kjent at selskapet Brilliant Digital Entertainment (BDE) har implementert en liten applikasjon i KaZaA. Dette lille programmet gjør samtlige maskiner som bruker KaZaAs fildelingstjenester om til et internt nettverk. Dette ligger og hviler i pc-en, og utenforstående kan både bruke dataressursene og hente og legge inn informasjon på maskinen. Avtalen med KaZaA er en gullgrube hvis BDE bestemmer seg for å bruke denne «bakdøra» for å spre reklame.

Mange studenter ved amerikanske universitet har lastet ned KaZaA uten å finlese den lille introteksten om at de godtar BDE-applikasjonen, melder The Chronicle of Higher Education.

Lønnsvekst i USA

Faglig ansatte ved amerikanske universiteter har fått en lønnsøkning på 3.8 prosent i inneværende akademiske år. Dette gir en gjennomsnittslønn på 62.895 dollar. Omregnet i norske kroner tilsvarer dette vel 500.000 kroner. Lønnsøkningen er den høyeste på 11 år. Det ventes mindre lønnsvekst neste år på grunn av fallet i amerikansk økonomi etter hendelsen 11. september i fjor. Dette fikk ikke innvirkning på årets lønnsfastsettelse fordi avtalen kom i stand på slutten av forrige skoleår.

Brannklokkeprøver

Det vil bli arrangert brannklokkeprøver på Gløshaugen, ved Marinteknisk Senter og ved Norsk Hydroteknisk Laboratorium. Klokkeprøvene vil foregå i uke 32 og 33 fra kl. 17.00 og utover kvelden. Nærmere tidspunkt vil bli vist på oppslag ved de respektive bygg. For ytterligere informasjon: Teknisk avd./El.-området., tlf. 95429/ 95402/ 91897409.

Studentimport: Like barn leikar best?

NTNU vil heller ha studentar frå Russland og Baltikum, enn frå Afrika, Asia og Latin-Amerika. Grunn: «Kulturlikskap,» seier viserektor Kjell Malvig. NTNU-rektor Eivind Hiis Hauge støttar Malvig. Men studentane er ikkje einige.

Norge kan få fleire russiske og baltiske sivilingeniørar i åra som kjem, som kompensasjon for matematikksvak norsk ungdom, om viserektor **Kjell Malvigs** framlegg samlar støtte.

– Dersom ein ikkje greier å produsere nok sivilingeniørar for å halde oppe landets infrastruktur, kan dette bli aktuelt, seier han.

Malvig, som er oppnemnt til viserektor med særskilt ansvar for siving.- studiet, meiner at dersom ein ikkje finn annan måte til å sikre tilgangen på gode studentar til fagområdet, må ein kunne opne for å importere toppstudentar frå Russland og Baltikum.

Skeptisk. – Eg er for internasjonalisering. Men som engasjert samfunnsborgar kan eg ikkje gå god for dette, seier leiar for Studenttinget NTNU,

Christian Fjellstad.

– Å importere studentar frå desse landa med føresetnad om at dei blir verande, blir heilt feil. Dessutan må ein sjå på undervisninga ved NTNU. Elevane ved vidaregåande skule har heilt andre undervisningsmetodar nå enn før, og universitetet har ikkje tatt inn over seg at dette må få følgjer for dei pedagogiske teknikkane ein nyttar, meiner Fjellstad

– Så er det også dette at det er viktig å motivere elevane til å velje realfag.

– **Kulturlikskap.** Fjellstad stiller seg undrande til at det akkurat er Russland og Baltikum desse hjernene skal importerast frå.

– Kvifor ikkje Latin-Amerika, Afrika og Asia? I mange av desse landa finst det til dels svært godt studentmateriale, sei-

er studentleiaren.

Malvig svarer slik på dette spørsmålet:

– Ideen er egentleg ikkje soge frå mitt bryst, men kjem frå Høgskulen i Narvik. Her har ein etablert slike samarbeidsstrukturar i ei årrekke, mellom anna frå Universitetet i Arkhangelsk.

Så har det også med kulturlikskap å gjere, seier Malvig.

– Dette er ikkje meint som u-hjelp, men som eit ordinært studietilbod, seier Malvig. Studentane som eventuelt vert tekne opp, vil kunne få tilbod om jobb i Norge.

Fjellstad får følgje av **Petter Haugen**, leiar i IAESTE Norge. Organisasjonen formidlar kontakt mellom teknologistudentar og bedrifter i Norge og i utlandet.

– Eg ser ingen grunn til å importere studentar frå noko spesielt kulturområde. Vi er best tent med mangfald i kulturbakgrunn, seier Haugen.

– Vi i IAESTE sender ut like mange studentar som vi tek inn. Verksemda vår er basert på at vi ikkje prioriterer einskilte land.

– *Det er dokumentert at mange arbeidsgjevarar helst unn-*

lar «fjernkulturell» bakgrunn. Sidan mange av desse venteleg får problem med å få jobb: Er det ikkje då best at norske universitet prioriterer studentar frå våre nærrområde?

– Eg trur arbeidsgivarar går i den samme fella som dei som helst vil importere studentar frå Russland og Baltikum. Dette er dumt. Ein burde også i næringslivet vere meir open for å importere folk frå ulike land. Her har universitetet sjansen til å gå føre og vise veg, seier Petter Haugen.

– **Samstemte.** – Kjell Malvig og eg er rimeleg samstemte i denne saka, seier rektor Eivind Hiis Hauge.

– Eg meiner at ein bør kunne ty til studentimport frå mellom anna Russland og Baltikum, dersom det er siste alternativ. Då bør dette vere akseptabelt dersom det blir gjort på ein gjennomtenkt måte, seier han.

– *Malvig viser mellom anna til kulturlikskap som eit argument for å hente studentar frå Russland og Baltikum?*

– Det er lett å vere einig i at Aust-Europa ligg oss nærare kulturelt enn til dømes Indonesia, seier NTNU-rektoren.

– *Men kan dette føre til at ein er «seg sjølv nok» – at vi vil ha til landet folk som liknar mest mulig på oss sjølv? Fjellstad meiner at studentar frå Afrika, Latin-Amerika og Asia bør kunne vere like aktuelt.*

– Eg ser ikkje på dette som oppfordring til å vere meir «seg sjølv nok». Du kan like gjerne snu på det: Om vi prioriterer små land i den 3. verda, kan vi risikere å støvsuge landet for einestående talenter. Då må det vere betre å blinke ut eit land som Russland, eller Kina for den saks skuld, der nokre titals studentar bare er en dråpe i havet

Hjerneflukt? Slik studentimport kan bli skulda for å stimulere såkalla «brain-drain», at dei beste hjernene flyttar ut av eit fattig land og buset seg i eit rikt land for å arbeide der. Viserektoren erkjenner problemstillinga, men meiner folk må ha høve til å flytte på seg.

– Eg synest ikkje vi kan feste eit anker til dyktige folk. Ein må få dra dit ein vil og kan. Dette er ein del av den pågåande internasjonaliseringa, seier Malvig, og får støtte frå Hauge.

– *Er det moralsk rett å lokke dei beste studentane frå fattige land for å legge sin yrkeskarriere her hos oss?*

– Forutsett at dette held seg på eit rimeleg nivå, kan eg ikkje sjå at det er noe stort problem. Det blir for enkelt å si at dette er feil uansett. Elles må eg få minne om at unge norske hovuder i ein tilsvarende situasjon utvandra til USA etter krigen. I ettertid fungerte dei utmerka til å opne dører for norske forskarar og for norsk næringsliv i USA. Det å flytte på seg har ein egenverdi, seier Eivind Hiis Hauge.

TOR OKSHOLEN

tore.oksholen@adm.ntnu.no

Rektor Eivind Hiis Hauge.

FOTO: RUNE PETTER NESS

Leiar for Studenttinget NTNU, Christian Fjellstad.

FOTO: TORE OKSHOLEN

Leiar i IAESTE Norge, Petter Haugen.

ARKIVFOTO

Viserektor Kjell Malvig.

ARKIVFOTO

Museums-matematikk

Matematikk er ett av hovedtemaene på Vitenskapsmuseet i sommer, og virkemidlene spenner fra video og spill til skulpturer og musikk.

Fredag 31. mai står en ny og annerledes utstilling ferdig i andre etasje i Vitenskapsmuseets hovedbygg: «Skulptur, lek og musikk i matematikken». Her får publikum se matematikk slik de ikke er vant til det fra før. – Hensikten er å synliggjøre hvordan tall og matematikk omgir oss i dagliglivet, enten det dreier seg om musikk, håndverk, bygninger eller kommunikasjon. Budskapet er at matematikk angår oss alle, sier universitetslektor Gunnar Holt.

Strenger og skulptur. Utstillinga er laget i samarbeid med Ingvill Holden, Carl Haakon Waadeland og Paul Brand. Brand har ledet sin del av oppdraget som en prosjekt-oppgave for arkitektstudenter. Resultatet har blitt små og store skulpturer i kartong.

Waadelands bidrag er et strengeinstrument som kan spilles på etter gehør ved å variere lengden etter matematiske prinsipper.

– Metoden skal være lik den som den berømte gitaristen Chet Atkins brukte da han som barn ville lære seg å spille gitar. Han hadde ikke råd til å kjøpe instrument, men laget seg en anordning med en gitarstreng som ble festet til ei dør.

Utstillingen er bygget opp med tanke på å være prototyp for ei vandreutstilling som skal tilbys skoleverket.

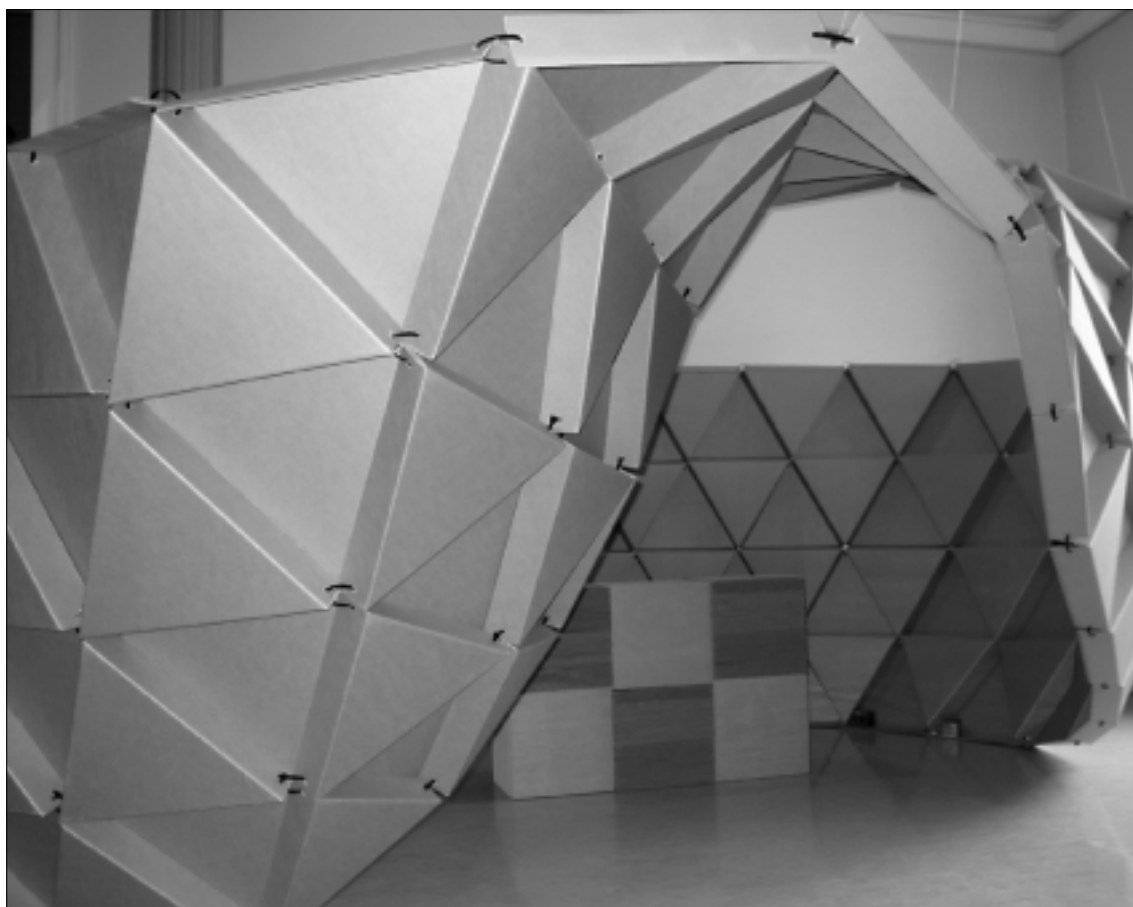
SYNNØVE RESSEM

synnove.ressem@adm.ntnu.no

– Budskapet er at matematikk angår oss alle, sier universitetslektor Gunnar Holt ved Formidlingsseksjonen på Vitenskapsmuseet.

FOTO: SYNNØVE RESSEM

En av hovedattraksjonene er et møbiusbånd i stort format.

FOTO: SYNNØVE RESSEM

Doktor i djevelskap

Er Djevelen, Saddam Hussein og muslimske terrorister tre sider av samme sak?

Satan og mørkemaktene dukker opp i det norske nyhetsbildet med ujevne mellomrom. Foranledningen er alt fra kirkebranner og skjending av kirkegårder til funn av møteplasser for mystiske ritualer og påstått djeveldyrkende rockeband. Den populære Harry Potter-filmen har blitt møtt med seriøse debatter om okkultisme. For kort tid siden meldte TV 2 om forsøk på demonutdrivelse ved et asylmottak i Tønsberg. Aktørene var en kristen menighet som ville frelse «vantro» muslimer...

Satanist-ekspert. Når mediene trenger ekspertkommentarer til slike saker, tar de gjerne kontakt med førsteamanuensis Asbjørn Dyrendal ved Religionsvitenskapelig institutt. Han har skrevet flere artikler og kronikker om Djevelen og satanisme. Fenomenet har også en bred plass i doktoravhandlinga hans som snart er ferdig. Likevel hevder han at han slett ikke er spesielt interessert i verken Satan, hans budskap eller hans tilhengere.

– Det er Djevelen som fiendebilde og retorikken rundt det hele som er interessant. Det er nemlig stor kontrast mellom hvordan erklærte satanister opplever seg selv, og hvordan omverdenen oppfatter og framstiller dem. De kristne oppfatter satanistene som djeveldyrkere. Satanistene, det fins for øvrig ikke mange av dem, bekjenner seg slett ikke til noen djevel eller Satan. De er i stor grad individualister som tar avstand fra kristendommen og dyrker livskraften og livet før døden.

Djevelens mange ansikter. Djevelen er skapt i den kristne tro som motsetningen til Gud, det onde og destruktive i kontrast til det gode og snille. Kampen mellom det gode og det onde er velkjent tema i den vestlige kulturen og har hatt mange uttrykk gjennom tidene.

Dyrendal har tatt for seg USA spesielt, der han finner at fiendebildet konstrueres kontinuerlig. Hovedtanken er at den som ikke er med oss, er mot oss og kan bekjempes med alle midler. Hovedkulturen representerer til enhver tid «det gode». Alt som truer, representerer «det onde». Slik skifter «Djevelen» ansikt i takt med samfunnsendringer. For eksempel ble røyking, drikk og dans oppfattet som Satans verk blant kristne i USA på 1940- og 50-tallet. På 1980-tallet ble fokus skiftet til masseunderholdning, TV-produksjoner og heavy metal-musikk.

De djevelske skremmebildene kan også gjenkjennes i politikken. Retorikken er forbausende lik enten det gjelder kampen mot kommunister, Saddam Hussein eller muslimske terrorister.

Oppkonstruerte satanister. – Satanismen, slik mediene framstiller den, er også et oppkonstruert fenomen, mener Dyrendal.

– I USA blomstret den opp i begynnelsen av 70-tallet, i forbindelse med framveksten av kristen fundamentalisme, og var rettet mot ungdomskulturen. På 80-tallet var amerikanske aviser fulle av beretninger om farlig satanisme. Aktørene var rusmisbrukende tenåringer som begikk voldshandlinger, hærverk og drap i Satans navn. Det ble også antydnet at de var del av en større sammensvergelse der folk i mektige posisjoner var involvert. Store krefter ble satt i gang for å jakte på «sataniske sekter». Til tross for store anstrengelser lyktes det aldri å bevise at sektene virkelig fantes. Derimot dukket det stadig opp enkeltpersoner som påstod at de hadde vært med i slike sekter, men at de nå var blitt frelst og troende. Satanistjakten spredde seg relativt fort til Storbritannia, der den ble konsentrert om påstått satanistisk misbruk av barn og kvinner. De første omtalene jeg har funnet her til lands, er fra Dagbladet og Dagen i 1990.

Den oppkonstruerte satanisme, som Dyrendal kaller den, har dukket opp sporadisk, men har aldri fått skikkelig fotfeste i Norge. I forbindelse med kirkebranene på midten av 90-tallet ble det imidlertid laget en politirapport om satanisme. Rapporten fikk navnet *Kirkebranner og satanistisk motiverte skadeverk* og ble utgitt av Kripos og Økokrim. Dyrendal fikk tak i rapporten og fant at den var full av feil og uetterrettelige, tendensiøse påstander. Informasjonen var sannsynligvis oversatt fra amerikansk. Politirapporten ble imøtegått av Dyrendal i en Dagbladkronikk med den pirrende tittelen «Da Satan tok Økokrim».

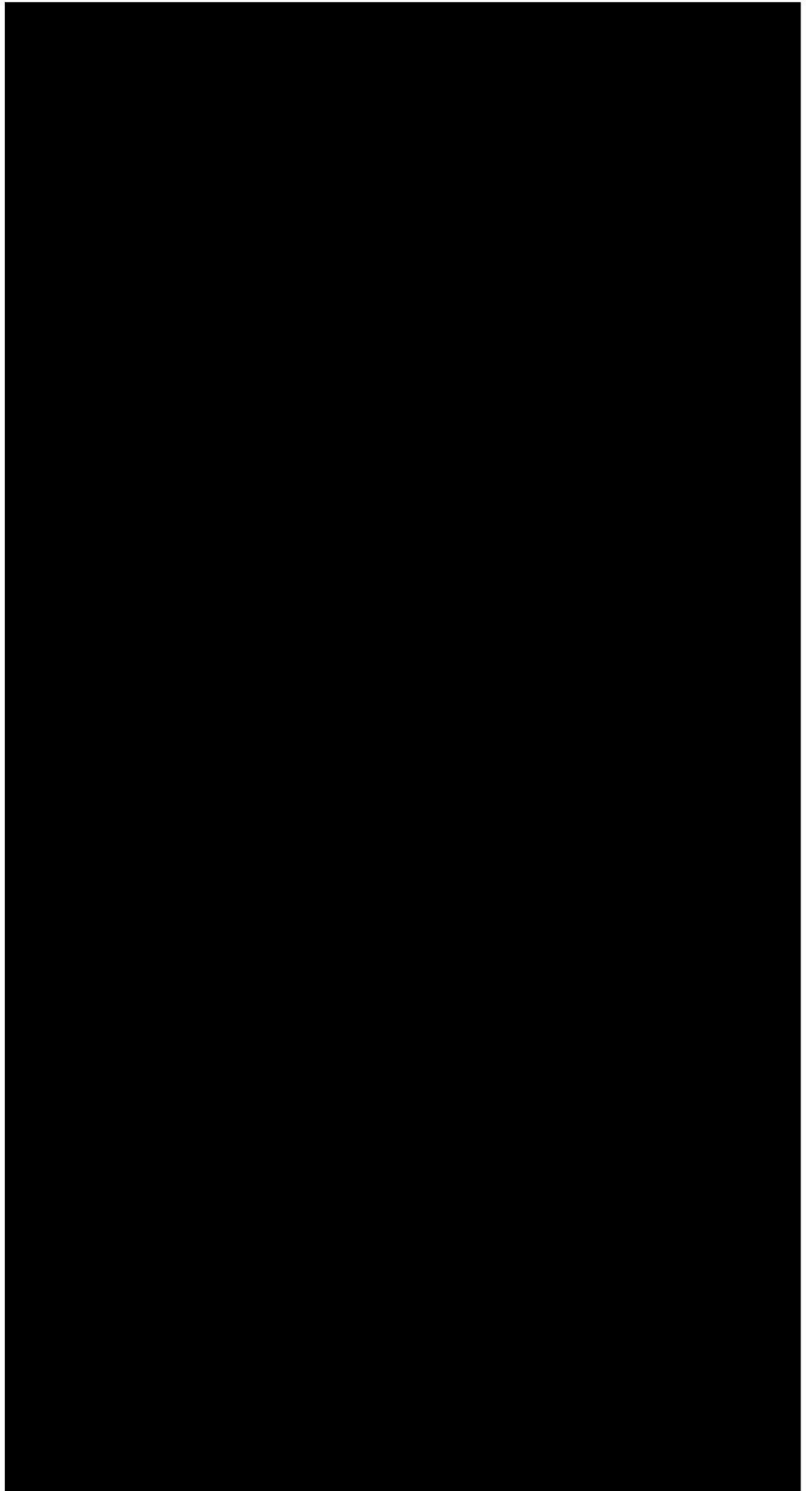
SYNNØVE RESSEM

synnove.ressem@adm.ntnu.no

Det fins mange bøker om satanisme på markedet. Når doktorgraden er ferdig, akter Asbjørn Dyrendal å gjøre tilfanget enda større.

FOTO: SYNNØVE RESSEM

Satanistjakten blomstret opp i USA på 70-tallet og rettet seg mot ungdomskulturen. Bildet er fra fjorårets Quartfestival der black metal-gruppa Mayhem kastet et grisehode ut til publikum.

FOTO: SCANPIX/ERLEND AAS

Huset fullt av Donald og dystre minner

Eilif Hugo Hansen underviser i elkraft ved NTNU og er lidenskapelig samler av Donald Duck. Denne spesielle kombinasjonen gjør at NTNU som det eneste universitet på kloden kan tilby kursing i «Elforsyningen i Andeby».

Førsteamanuensis ved Institutt for elkraftteknikk, Eilif Hugo Hansen, har pløyd gjennom det meste som er utgitt av Disneys tegneserier. Historiene til mestertegneren/fortelleren Carl Barks kan han på rams, og det har gitt elektromannen en god innsikt hvordan energiforsyningen fungerer i Andeby.

Ekspert på Andeby. Så god er innsikten at han faktisk har laget en PowerPoint-presentasjon om «Elforsyningen i Andeby» som består av nærmere 50 lysark. Den har han hatt suksess med hos studentene. Sist høst gikk han tom for stoff i faget han underviste, og tilbød sin spesialforelesning om Barks' oppfinnsomme løsninger for energiforsyning, som han opprinnelig laget for en juleavslutning ved instituttet. De studentene som ønsket det, kunne få gå. Ingen gjorde selvsagt det, og Andeby-forelesningen ble meget godt mottatt. – Men jeg tviler på at de lærte noe fornuftig om elforsyning, konstaterte Eilif.

En samler trenger god plass, og for ti år siden kjøpte han eget hus i Jonsvannsveien 46. Huset har en flott og sentral beliggenhet, og prisen var 740 000 kroner, godt under markedspris. Hansen mener det er tre hovedårsaker til at han fikk huset rimelig: Vinduene var dårlige og måtte skiftes ut. Forrige leieboer hadde satt i gang et håpløst bade-prosjekt som krevde fullstendig omgjøring. Og ikke minst: husets forhistorie.

Bor i «Bandeklosteret». Det siste var nok viktigste årsak til moderat pris. Jonsvannsveien 46 vil også være kjent som «Bandeklosteret» til Trøndelags mest beryktede krigsforbryter, Henry Oliver Rinnan. Her hadde den fryktede nazisten sitt hovedkvarter i siste del av krigen, og torturkammeret i kjelleren er godt kjent gjennom flere bøker. Etter at to av bandedlemmene selv ble drept av Rinnan og hans folk, bestilte Rinnan «zwei Kisten» for likene. På grunn av bandehøvdingens sviktende kunnskaper i tysk, ble oppdraget mer makabert. «Kisten» betyr kasser på tysk, og likene måtte parteres for å kunne fraktes vekk i de tilsendte kassene.

Du plages ikke av husets forhistorie?

– Jeg pleier å si at om det spøker her, så må det være spøkelser av den fredelige, ikke av den plagsomme typen. De som ble drept her, tilhørte jo den gode siden. I tilfelle Rinnan går igjen, må det

helst være på Festningen. – Nei, jeg har ikke sett noen spøkelser, og jeg sover godt om nettene, sier Hansen, som tror at husets spesielle fortid vil spille mindre rolle den dagen han eventuelt skal selge huset.

Snekrer i torturkammeret. Hansen har brukt mye tid på å restaurere huset på en pietetsfull måte. De nye vinduene ser ut som de originale, og alt listverk er fornyet i gammel stil. Torturkammeret i kjelleren er blitt et nyttig snekkerrom.

For øvrig er hyller, skap og kott i det romslige huset preget av huseierens samlemani. Tegneserier og progressiv rock er hovedinteressene. Her regnes Donald-blader i hyllemetre og plater i antall banankasser. Hans Donald-samling er så godt som komplett. Det er bare noen små hull fra de to siste årene som nok blir fylt etter hvert. Eilif unngår å kjøpe Donald rett fra bladhylla hos Narvesen. Samlingen kompletteres i rykk og napp ved innkjøp av perfekte eksemplarer fra byens antikvariater.

Ellers finner vi Fantomet, Sølpvilen og mange andre helter representert i de mange tidsskriftkassetene. Norske tegneseriealbum ble samlet ganske intenst en periode, men Hansen har nå slakket av litt på grunn av at han ikke er fornøyd med kvaliteten på alt som utgis.

Detektivbøker på norsk er et annet stort samleområde. Her kan man friske opp bekjentskapet med den gamle helten Norman Conquest, og forfattere som Erle Stanley Gardner, A. A. Fair og John Dickson Carr har akslet seg til bred plass i Hansens hyller. Nesten komplett P. G. Woodhouse i selskap med flere meter med videokassetter finner vi i hylla som er felt inn i veggen ved trappa opp til andre etasje. Her har Eilif sitt arbeidsrom, i rommet med det karakteristiske, halvsirkelformede vinduet som vender ut mot Jonsvannsveien.

Vinylfrik. I stua er det to svære høytalere som dominerer. Elektroingeniøren og platesamleren setter store krav til lyden. Forsterkeren er av type Adyton, produsert av et Trondheimsfirma som opererte i Cadillac-klassen når det gjaldt denne type utstyr. Nå er firmaet historie, og Adyton-forsterkere er også blitt samleobjekter.

Eilif demonstrerer for oss hvordan lyden avhenger av lagringsmediet. Vi får servert samme jazzlåten i to forskjellige

Krimgodbit: Her står Eilif Hansen med en godbit fra samlingen av norske krimbøker. Bak pseudonymet

varianter – den ene på CD av litt laber kvalitet, den andre på en LP som har hatt et godt hjem. Det er lett å høre hva som låter best, og prøven levner heller ingen tvil om at vi har gjøre med en vinyl-freak.

– Nå skal jeg sette på den beste norske platen som noensinne er spilt inn, sier verten og henter med andakt fram en LP med trondheimsbandet Procosmian Fannyfiddlers. Gruppen er helt ukjent for oss, og det er også musikken, som er i en ubestemmelig stilart langt utenfor radiusen for vår musikksmak.

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

Peispynt: Sytten pistolkuler (en grovkalibret) har Eilif på plass i sin samling. De fleste satt ved fotlista like ved peisen.

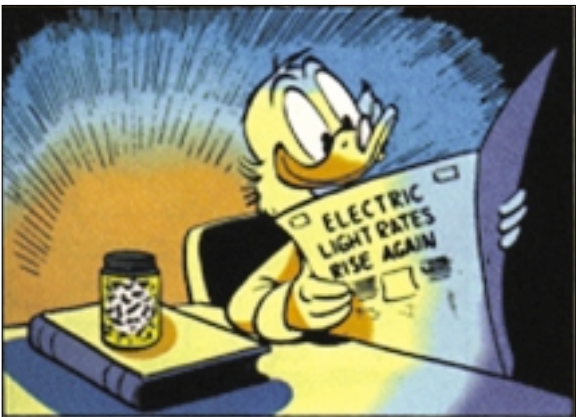

Max Mauser skjulte seg NS-statsråd Jonas Lie.

FOTO: ARNE ASPHJELL

Slukket ut av treverket i huset i forbindelse med restaurering.
FOTO: ARNE ASPHJELL

Gnien Skrue: Onkel Skrue liker ikke at el-prisene fyker i været, og ordner seg gratis leselys ved hjelp av ildfluer.
FRA KURSET «ELFORSYNINGEN I ANDEBY»

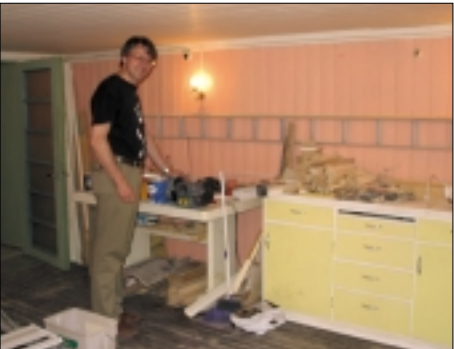
Donaldkunst: Donaldlitografi i begrenset opplag, signert Carl Barks.

FOTO: ARNE ASPHJELL

Nesten komplett P. G. Woodhouse i selskap med flere meter videokassetter finner vi i hylsa som er felt inn i vegg ved trappa opp til andre etasje.

FOTO: ARNE ASPHJELL

Rinnans torturkammer er blitt Eilifs snekkerrom. Vi følte ingen uhyggestemming i dagens utgave av «banderommet».

FOTO: ARNE ASPHJELL

Vinylfrik: Elektromannen Eilif Hansen har utstyrt seg med et kvalitetsstereoanlegg. Som så mange andre lydfanatikere sverger han til vinylen.

FOTO: ARNE ASPHJELL

Historien til Jonsvannsveien 46

fakta

Huset ble bygd av professor i matematikk ved NTH, R. Tambs-Lyche, i 1932. Under krigen ble huset rekvirert av tyskerne, og angiveren og torturisten Henry Oliver Rinnan hadde sitt hovedkvarter i huset i perioden 1943-45. Etter krigen flyttet familien Tambs-Lyche tilbake til huset. Kona drev visstnok barnehage der både før og etter krigen.

Tambs Lyche solgte huset til en lege, Østby, sannsynligvis en gang i femtiårene. Denne famili-

en hadde huset til 1986, da det ble solgt til et eiendomsfirma. Firmaet delte fra en tomt og bygde hus, og solgte begge eiendommene. Et ungt par flyttet inn og bodde der til 1991. Huset ble «solgt» (uten betaling) til et annet ungt par som gjorde masse rare ombygginger, blant annet bygde de selv et helt ubrukbart bad med stort boblekar. Eilif Hugo Hansen fikk tilslaget da huset på nytt ble solgt i 1992.

Aase, Ivar Magnus og Victor lar bryllup være bryllup. Bymarka og bøkene frister mer enn Europas kronede hoder.

FOTO: LISA OLSTAD

Leser best på

Lei av dårlig luft på lesesalen? Prøv den i Bymarka!

Bymarka, en formiddag i mai: På magen i grønt gress, med fotsålene vendt mot utsikten og med nesa i hver sin bok, ligger lett-kledde studenter på rekke og rad. Eneste lyd som høres ved siden av fuglekvisperet, er raslende papir – og av og til et velbehagelig sukk.

Stille er det også inne i den største peisestua. Her har de trukket inn, de som karakterfast motstår sol og kortvarig troppevarme, eller som kanskje har litt for mange bøker å bale med, til at mageleie er det optimale.

Prinsessebryllup og andre trivialite-

ter får seile sin egen sjø. Her står det om viktigere prosjekter, både uten- og innendørs: å komme i havn med eksamen. Og nåde den som bråker!

100 kroner døgnet. Hver eksamensperiode, sommer som vinter, blir Studenterhyttas peisestue gjort om til eksamenslesesal. Hit kan du komme for bare noen timer – eller du kan slå deg til for ei uke eller tre. For 80 kroner dagen får du fire måltider, ett av dem aldeles ferdiglaget. Legger du til to tiere, får du også ei køye eller ei flatseng for natta. Når bokstavene begynner å flimre foran øynene dine, kan du variere med en kjapp sprint opp på Gråkallen, en sykkelturn i Bymarka eller en dukkert i nærmeste tjern, påfulgt av en herlig badstu. Og i pausene kan du bli kjent med nye

medstudenter.

– Veldig fredelig, veldig sosialt, og veldig effektiv lesing, sier tre av de som kombinerer grilling av ryggstavle med eksamensforberedelser.

Gode eksamener. Både Ivar Magnus Natås, tredjeårsstudent i energi&miljø og medlem av hyttestyret, og Aase Camilla Lehre, som skal ta eksamen i antikkens kultur, har vært eksamenslesere her før. De har tilbrakt ei uke på Hytta når Universitetsavisa kommer på besøk, bare avbrutt av etpar byturer for å ta litt eksamen og vaske litt tøy.

Victor Engmark, tredjeårsstudent i datateknikk, er ny av året i eksamenssammenheng. Til gjengjeld har han vært her siden «lesesalen» åpnet i slutten av april.

Alle tre berømmer omgivelsene, maten og stemninga. – Jeg har blitt kjent med så mange nye, og dessuten truffet folk hjemmefra, som jeg ikke har visst om før, sier Aase. De to andre skryter av badstuludo, bålkvelder, peiskos – og all den friske lufta, ute som inne. Dessuten har det gått sport i å være den som mekker til den lekreste aftensmaten. Og altså: – Det blir gode eksamensresultater av å være her, det sier alle, hevder de tre bestemt.

Et sted rundt 150 studenter har brukt Hytta som lesesal i år, med en dagrekord på 60. Eksamenslesinga pågår til et stykke ut i juni.

LISA OLSTAD

lisa.olstad@adm.ntnu.no

«Lille-peis». (Bildet er tatt ved en annen anledning.)

FOTO: CHRISTIAN L. MOEN

Været ble for fint... En kort stund måtte bøkene vike for Bymarkas turstier.

FOTO: LISA OLSTAD

Studenterhytta ble bygd i 1913. Den ligger rett ved Skistua, bare en liten buss- eller sykkelturn fra byen. Les mer på <http://www.ntnu.no/hytta/index.php>

FOTO: LISA OLSTAD

Aldri er det så stille i den store peisestua som i mai.

FOTO: LISA OLSTAD

Hytta

Hver dag svinger kokk og hyttebestyrer Per Krangnes opp med middag til studentene. I dag skal det grilles kalkunbryst på utegrillen. Tilbehør: saus, linsestuing og fløtegratinerede poteter, med friske jordbær og fløte til dessert. Krangnes har bodd fast på Studenterhytta siden 1991 og synes han har en flott jobb.

FOTO: LISA OLSTAD

Fikk «Kvalitetsprisen» for Ekspert i team

NTNU har fått Utdannings- og forskningsdepartementets Kvalitetspris for 2002. Prisen er på en halv million kroner.

Prisen ble gitt for prosjektet «Ekspert i team» (EiT) som er et tverrfaglig studieopplegg ved sivilingeniørutdanningen. Det var rektor Eivind Hiis Hauge og professor Christian Thaulow som mottok prisen fra statssekretær Helge Ole Bergesen under Universitets- og høyskolerådets generalforsamling i Porsgrunn 28.mai.

Strålende fornøyd. – Dette er veldig hyggelig og veldig fortjent, sier rektor Hiis Hauge i en kommentar. Rektor forteller at det nå er startet en prosess med å videreutvikle Ekspert i team, hvor det kan bli aktuelt å pålegge også studenter utenfor siv.ing. å følge faget. I dag er dette frivillig.

I sin takketale under utdelingen forklarte professor Christian Thaulow at det overordnede målet med EiT er å gi studentene innsikt. Gjennom tverrfaglig samarbeid skal de utvikle innsikt i egen atferd og hvordan den påvirker teamet, innsikt i hvordan studenten lar seg influere av teamet, og evne til å anvende dette til å løse tverrfaglige problemstillinger.

Dette gir landsbyens veiledere, eller «fasilitatorene» som det heter i EiT-terminologi, en helt ny rolle. Professorene må slippe kontrollen og styringen og veilede på en slik måte at studentene hele tiden har ansvaret. Bare slik kan studentene til egne seg den nødvendige innsikten.

Mer enn 1000 deltakere. Årets Ekspert i team bestod av i alt 37 landsbyer med til sammen over 900 studenter, over 70 studentassistenter, mer enn 40 landsby-«fasilitatorer» (professorer) og eksterne oppdragsgivere.

Kvalitetsprisen ble i år delt ut for andre gang. Tilsammen var det tolv kandidater i konkurransen. Hensikten med prisen er å stimulere institusjoner innenfor høyere utdanning til å arbeide systematisk med å videreutvikle kvaliteten på sine utdanninger og motivere fagmiljøene til å bli mer opptatt av utdannings- og studiekvalitet.

Professor Christian Thaulow (t.v.) og rektor Eivind Hiis Hauge (i midten) mottar prisen fra statssekretær Helge Ole Bergesen.

Infiserte 10 000 på ei helg

Oddrun Walstad Maaø ved Internasjonal seksjon har blitt en ekstremt ivrig brevskriver, helt ufrivillig.

For noen uker siden ble hennes pc infisert av det beryktede Klez-viruset. Det førte til at maskina sendte ut over 10 000 e-brev i løpet av ei helg.

Heldigvis for Oddrun ble ikke meldingene sendt ut i hennes navn. Klez-viruset er nemlig så fiffig konstruert at det plukker tilfeldige e-postadresser og plasserer disse i «Fra»-feltet i e-posten. Oddruns 10 000 e-brev hadde derfor tilsynelatende en lang rekke «avsendere».

Støy og forvirring. Klez-viruset gjerne skaper vanligvis dobbelt så mange oppklarings- og forvirringsmailer som de opprinnelige Klez-meldingene. Mange av «avsenderne» av Oddruns e-brev fikk sannsynligvis sinte e-brev fra mottakerne som «slett ikke ønsket å få dette søppelet i innboksen sin», med påfølgende tilbakemeldinger om at «det er ikke jeg som har sendt ut dette» osv. Slik skaper Klez noe som bare kan oppsummeres med ett ord: støy.

Slett ukjente vedlegg! Klez-viruset har vært riktig slem med NTNU den siste måneden. Overingeniør Brynjulf Mauring ved IT-seksjonen forteller om 718 virusrapporter i Sentraladministrasjonen siden viruset dukket opp den 17. april. Fortsatt strømmer rapportene inn. Han har ikke tall på hvor mange som har blitt infisert.

Hvis du har maskinen din satt opp med automatisk oppdatering av NTNUs vanligste anti-virusprogram, F-secure, så har du vært vaksinert mot Klez siden den 17. april. Men i enkelte tilfeller klarer faktisk Klez å slå av anti-virusprogrammet, slik at det kan spre seg fritt. Den sikreste måten å beskytte seg mot ondsinnede virus på, er dermed å slette alle ukjente og mystiske e-postvedlegg, uten å åpne dem.

EVEN GRAN

even.gran@adm.ntnu.no

Etterutdanning over landegrensene

Et nytt etterutdanningstilbud i skapende yrkesutøvelse er på trappene. NTNU skal sammen med Universitetet i Bergen og den Kungliga Tekniska Högskolan i Sverige tilby et 10-vektallskurs som skal friste erfarne yrkesutøvere og ledere i næringsliv og i forvaltning, samt personer i kunstneriske yrker. Faget skal være prosessorientert og skal «utvikle dine skapende evner, ditt kreative potensial som menneske og yrkesut-

øver». Ved NTNU er Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi med i samarbeidet. Førsteamanuensis Bjørn Sortland ved Institutt for marin prosjektering er en av ildsjelene. Han har undersøkt interessen for et slikt etterutdanningstilbud i markedet og tilbakemeldinger er så langt svært positive.

– Vi har voldsom tro på dette, sier Sortland. Første kull skal etter planen begynne til høsten. Kurset strekker seg over ett år.

Linn Jordet Nygaard tok studiehåndboka fra rådgiveren sin og fant selv et passende studium.
FOTO: TORE HUGUBAKKEN

Rikke Amilde Løvlid er mer komfortabel med å gå på en skole hvor studenter er motivert for realfag.
FOTO: TORE HUGUBAKKEN

Reale jenter velger NTNU

Det har gått ett og to år siden de ble avbildet i lokalavisa og sa de skulle begynne ved NTNU. Hvordan gikk det egentlig?

Det var sommeren 2001, og Linn Jordet Nygaard ble ringt opp av Ringsaker Blad. Lokalavisa ville gjøre et intervju med jenta på Ringsaker videregående skole, som hadde fått 19 seksere av 27 mulige. Og Linn sa som sant var: Hemmeligheten var å følge med i timene. «Og hva skulle hun gjøre til høsten?» spurte journalisten. «NTNU», svarte Linn. «Jeg har lyst til å bli sivilingeniør i industriell økonomi og teknologiledelse.»

Må jobbe. Det var litt stahet og litt flaks som gjorde at hun oppdaget dette studiet. Hun ville ikke bare gå på et rent teknologistudium. Rådgiveren på skolen mente hun måtte ta noen økonomifag i Norge og noen ledelsesfag i utlandet for å bli det hun ville bli. Da lånte hun med seg studiehåndboka fra rådgiveren og fant selv et passende studium ved NTNU.

– Jeg var veldig ydmyk før jeg begynte her, sier Linn. – Det var ikke vanskelig å gjøre det bra på videregående, men her? Jeg oppdaget at matematikk 1 ved universitetet ikke var noe lett. Det er stor forskjell på matematikk 1 her og 3 MX på videregående. Dette var veldig vanskelig,

det her kommer ikke til å gå, tenkte jeg.

Men Linn bet tennene sammen og jobbet hardt. Gjorde øvingene selv. «Kokte» ikke fra de andre. Og har kommet i mål med gode karakterer. Så langt i studiet.

Mer samarbeid. Hun tenker tilbake på videregående. Der var det mange elever som tok realfag fordi de fikk ekstra skolepoeng. Men det var ikke alle som mestret disse fagene like godt.

– For dem som ikke likte matematikk eller som måtte jobbe hardt for å få en treer, tviler jeg på at matte ved NTNU er riktig valg, sier Linn. Hun reklamerer gjerne for NTNU på hjemtraktene i Brumunddal, men sier også fra om at det ikke går an å surfe seg gjennom skolen. Arbeidspresset er større ved NTNU enn i videregående.

Linn har vært med i fysikkolympiaden i Norge og ble beste jente i en av omgangene. Abel-konkurransen har hun også vært med i. Hun synes det er litt sensitivt å snakke om at hun har fått gode karakterer og vært med i prestisjetunge konkurranser. Men hun nekter ikke for at hun gjør det bra, og gidder heller ikke å legge lokk på det. Hvis noen absolutt skal prate om det, så blir hun med på det.

Fire år gjenstår før Linn skrives ut av NTNU. Hva gjør hun da?

– Drømmejobben finner jeg ut av etter hvert, sier hun.

Storm etter oppslag. Det var sommeren 2000, og Rikke Amilde Løvlid var beste avgangselev ved Rosthaug videre-

gående skole i Buskerud. «13 seksere til reale Rikke» stod det i lokalavisa Drammens Tidende. Det tok helt av. Etter oppslaget om Rikke fikk besteforeldrene hennes blomster av noen som beundret det flinke barnebarnet. Foreldrene fikk gratulasjoner. Og da Rikke møtte opp på NTNU, var det flere i klassen som hadde lest Drammens Tidende den sommeren og nevnte det for henne. Den dag i dag, to år etter, minner folk henne fortsatt på dette. Reale Rikke.

– Det var litt morsomt, men jeg trodde ikke at alle skulle lese det, sier Rikke.

Hun sa til Drammens Tidende at hun skulle begynne ved NTNU, og det gjorde hun. En mandag i mai måned er hun nettopp ferdig med eksamen i kjemisk fysikk og kvantemekanikk. Den første av fire denne våren. Og hvordan gikk så det?

– Det gikk OK. Jeg håper på en B. Jeg burde ha lest oppgaven litt mer nøye.

Har du bare fått A-er så langt, kanskje?

– Nei, jeg har både A-er og B-er. Og jeg har en C. Da fant jeg ut at det å lese på eksamen i to dager, var litt i korteste laget, sier Rikke og ler. Hun røper at litt dårlige arbeidsvaner henger litt igjen fra videregående.

Ekstra gir. Det var ikke så veldig kult å være en som syntes at realfag på videregående skole var gøy. Da var det greit å begynne ved NTNU og møte likesinnede. Her er alle skolelys, sier Rikke. Sivilingeniørstudenten i fysikk og matematikk går nå i andre klasse og skal etter

hvert spesialisere seg innen industriell matematikk. Hun tror ikke hun er den som jobber aller, aller mest på skolen. Det er så mye annet som tar opp tida, blant annet Musikkforeningen Nidarholm. Euphonium er instrumentet, og det er nesten som en baryton, forklarer hun.

Når det gjelder lesingen, mener hun selv at hun har lagt seg til en skipper-taksvane i eksamensperioden

– Det er utrolig så mye du lærer når eksamen nærmer seg, hevder hun.

Ved NTNU pågår det en debatt om man skal ha en nedre poenggrense for opptak av studenter. Det synes hun blir feil. Da er det bedre å sette nivåkrav på enkelte realfagkarakterer. – For dem som har jobbet mye, men skjønt lite og endt opp med en treer, så er NTNU kanskje ikke det første de bør søke på. Sier Rikke, klok av snart to år med NTNU-erfaring.

TORE HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

NTNU får flinke elever

Noen mener at NTNU faktisk får kremen av elever fra videregående skole. I et kollegienotat om innføring av nedre poenggrense som mekanisme for adgangsbe-grensningsninger til sivilingeniørstudiet påpekes det at bare 47 søkere ikke ville komme inn hvis det var en poenggrense på 46. Det totale opptaket var 1482 studenter. En poenggrense på 48 ville ha stan-set 86 søkere. Det er sivilingeniørstudiet i industriell økonomi og teknologiledelse som er det vanskeligste å komme inn på. Her var laveste poengsum i fjor 60,5. Heller ikke studenter fra ingeniørfagene ved høyskolene har noen grunn til å skjemmes. I 2001 var det 146 studenter som ble tatt opp ved høyere årskurs ved forskjellige sivilingeniørstudier ved NTNU. 24 hadde dårligere enn 2,5, mens 122 hadde 2,5 eller bedre.

Hæ? Serviceerklæring?

Ett år etter at Serviceerklæringen trådte i kraft, er erklæringen godt gjemt på Internett og heller ukjent for studentene.

For ett år siden vedtok NTNU en egen servicegaranti for studentene. Erklæringen beskriver kort hva studentene kan forvente seg av service og tjenester fra universitetets side. Her lover universitetet de nye studentene at de skal få «en planmessig mottakelse som setter dem i sentrum.» Samtidig blir også stilt krav til studentene. Det forventes blant annet at studenter benytter tilbud som gis om innføring i studieteknikk.

Hæ? Men erklæringen er ikke like kjent for alle. En rundspørring på Gløshaugen avslører at serviceløftene har gått studentene hus forbi. For elektrostudentene Anders Gillund og Stian Sogstad er dokumentet helt ukjent:

– Hæ? Serviceerklæring? Nei, det har vi aldri hørt om, sier de to studentene. De får en papirutskrift av erklæringen som de leser gjennom. For siving.-studentene spesielt lover NTNU at «studieopplegget skal være målrettet og kvalifiserende for yrkesutøvelse.» Elektrostudentene synes erklæringen er fin i teorien, men kanskje litt for lite konkret.

– Den passer sikkert bedre for andre enn for oss, mener de og viser til at siving.-studiet er ryddig lagt opp og at de aldri har hatt noe behov for å klage, eller for å be om ekstra-service på noe som helst. At informasjonen om en slik erklæring ligger på Studieavdelingas hjemmesider, synes Gillund kanskje er litt dumt. Der er han jo aldri inne og henter informasjon.

Ikke prioritert. Via serviceerklæringens egne nettsider går det an å sende en e-post. Posten havner hos rådgiver Dagfinn Refseth. Han melder om meget

begrenset poststrøm så langt.

Studenttinget NTNU skal være studentenes vaktbikkje, og leder Christian Fjellstad synes at det står mye bra i erklæringen. Derfor synes han det er rart at erklæringen ikke løftes nok fram av Studieavdelinga.

– Jeg måtte lete godt for å finne den på nettet, sier Fjellstad. Han undrer seg over at erklæringen ikke ligger lettere tilgjengelig. Studentpolitikeren har foreløpig ikke testet om Studieavdelinga holder det de lover, og har heller ikke tatt spesielle hensyn til erklæringen i sitt studentpolitiske arbeid.

– Erklæringen har ikke vært et prioritert område, men vi ser absolutt at den har potensial. Det gjelder spesielt i forhold til arbeidet med Kvalitetsreformen som skal være på plass høsten 2003, sier lederen. Han forventer at erklæringen blir kraftig revidert etter at Kvalitetsreformen er trådt i kraft.

– Men tror du at studentene har fått bedre service etter at erklæringen kom?

– Vanskelig å si. Vi har ikke mottatt noen konkrete henvendelser med basis i erklæringen. Om det er fordi Studieavdelinga yter bedre service enn før, vet jeg ikke.

Lite kjent. Anne Sølberg Ellingsen leder Seksjon for studentservice i Studieavdelinga og har i dag hovedansvar for erklæringen. Hun innrømmer at hun ikke vet hvor dokumentet ligger på NTNU-nettet.

– Er det noe poeng med en slik erklæring når studenter ikke vet om den?

– Godt spørsmål. Jeg tror det er på tide med en bevisstgjøring både hos stu-

Elektrostudentene Anders Gillund og Stian Sogstad har aldri hørt om Serviceerklæringen og bryr seg heller ikke stort om den.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

denter og ansatte om erklæringen.

Sølberg Ellingsen sier at viktig informasjon konkurrerer på nettet og at Serviceerklæringen ikke er blitt flagget av den grunn. Hun mener likevel at alle ansatte som arbeider med studenter og studierelaterte spørsmål, har som prinsipp å yte service, selv om de ikke kjenner til Serviceerklæringen.

Ut over det å gjøre erklæringen mer kjent, håper seksjonssjefen at studenter kan komme med innspill. Etter at Uni-

versitetsavisa begynte å arbeide med denne saken, har Sølberg Ellingsen i alle fall mottatt en e-post med spørsmål om erklæringen. Den kom fra studentingsleder Fjellstad.

Nysgjerrig på hva Serviceerklæringen inneholder? Klikk deg inn på: <http://www.ntnu.no/studieavd/serving/serving.html>

TORE HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Eksamen, sensur og vitnemål

Da kan forvente av NTNU:	NTNU forventer at du:
• Enkel tilgang til all relevant informasjon om eksamensmelding, eksamen og klagemuligheter. • At eksamensplanene foreligger før semesterstart. • At eksamen og sensur gjennomføres på en profesjonell og objektiv måte. • At sensuren gjennomføres innen de frister som gjelder.	• Setter deg nye inn i universitetets informasjon om oppmelding og eksamen. • Holder deg orientert om sted og tid for eksamen. • Møter til og gjennomfører de eksamener du er meldt til, eventuelt at du trekker deg innen oppgitt frist. • Ber om begrunnelse for eksamenskarakteren før du evt. klager.

I Serviceerklæringen forplikter NTNU seg blant annet til å legge fram sensur på eksamener innen oppgitte frister.

Framtida er i

BOKS

Samme dag som Christiane Johannsen leverte diplomoppgaven på arkitektstudiet, vant hun en arkitektkonkurranse sammen med to kollegaer.

Sammen med Ole Jørgen Bryn og Johan Røn har Johannsen laget et forslag til hvordan en nedlagt ungdomsskole i Fredrikstad kan gjøres om til smarte ungdomsboliger. Forslaget vant en internettbasert konkurranse hvor 51 bidrag ble vurdert. I juryens uttalelse heter det om vinnerbidraget at det både er nyskapende og et godt løst boligprosjekt hvor areal- og byggeøkonomi og gjennomføringsmuligheter er meget god innenfor gitte rammer.

– En voldsom faglig prestisje, sier Ole Jørgen Bryn om det å vinne arkitektkonkurransen. Christiane Johannsen synes det var spesielt å vinne en konkurranse samme dag som hun leverte diplomoppgaven på arkitektstudiet. For tida er hun og Røn vitenskapelige assistenter ved

Institutt for byggekunst, mens Bryn er overarkitekt ved samme sted. Arbeidet har de gjort på eget initiativ og utenfor den obligatoriske arbeidstida.

Bad i boks. Selve forslaget går ut på at det utvikles en stor, standard «boks» som inneholder både et kjøkken og et bad. Resten av leiligheten er det opp til beboerne å innrede. I rommene skal det være plass til tre brukergrupper – enslige, par og bofellesskap. Til sammen 60 boenheter skal det bli plass til på skolen. I tillegg til leilighetene skal det også bli butikk, barnehager, hobbyrom og ballpark i den nedlagte skolen.

Uvisst om bygging. Arkitektene ble

tildelt en avgjort hyggelig pengepremie på 100 000 kroner for sitt vinnerbidrag. Men fortsatt er det en lang vei å gå fra boligskisse til innvielsesfest. Mange brikker må falle på plass, og det må mange millioner til for å finansiere ominnredningen av bygget.

«Det må ikke bare bli et vinnerprosjekt,» sa direktøren for Fredrikstad boligbyggelag da han ga NTNU-arkitektene seieren.

– Med politikere i bildet kan en ikke være for trygg. Plutselig bestemmer de at skolen skal gjøres om til noe annet, sier Bryn.

TORE HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Arkitektene Christiane Johannsen, Johan Røn og Ole Jørgen Bryn studerer det hyggelige oppslaget i Fredrikstad Blad om at juryen falt for deres boligforslag.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

debatt

Si din mening, men skriv kort! Innlegg kan sendes via e-post: medieseksjonen@adm.ntnu.no. Innsendte manus kan bli forkortet. Fortsett gjerne diskusjonene på nettet: **ntnu.fritt-forum** (tilgjengelig fra «Innsida», der alle innlegg blir lagt ut etter at avisa er trykket).

Spar oss for utvidet bruk av begrepet «ingeniørvitenskap»

Begrepet «ingeniørvitenskap» står verken i leksikon eller i ordbok, påpeker Tore Prestvik.

Nå ser vi hvordan ordet ingeniørvitenskap stadig sniker seg inn i språket. I forbindelse med innføring av nye gradsbetegnelser for høyere utdanning i Norge så jeg i Adresseavisen 24. mai at graden sivilingeniør skulle erstattes av for eksempel «Master i ingeniørvitenskap», men med rett til å benytte titte-

len sivilingeniør. La meg i denne sammenheng la diskusjonen sivil- ing. versus master ligge og heller konsentrere oppmerksomheten om ordet «ingeniørvitenskap».

Ordet *ingeniørvitenskap* er en sammensetning av to substantiver (en persons yrkesbetegnelse + vitenskap), på samme måte som for eksempel *psykologvitenskap*, *fysikervitenskap* og *agronomvitenskap*. Jeg finner ikke «ingeniørvitenskap» som oppslagsord i noe leksikon jeg har tilgang til, det står heller ikke i Bokmålsordboka. Ordet *ingeniør* er innarbeidet som før-

ste del når det gjelder noen fagdisipliner, det gjelder for eksempel *ingeniørgeologi*. Dette er uheldig, det er mye mer korrekt å bruke *teknisk geologi*. På samme måte er *teknisk vitenskap* et bedre uttrykk enn ingeniørvitenskap. Et annet ord som hører naturlig med i denne diskusjonen, er *teknologi*. Det er godt innarbeidet i mange sammensetninger, for eksempel bioteknologi, petroleumsteknologi, data-teknologi osv. eller med adjektiv: medisinsk teknologi. Ifølge Oxford Dictionary betyr teknologi (technology) «anvendelse av de praktiske vitenskaper i indus-

tri og samfunnsliv, samt de metoder og teorier som styrer slike anvendelser». Ut fra dette ser man at både *teknisk vitenskap* og *teknologi* dekker det samme som man forsøker å uttrykke med det språklig ukorrekte ordet ingeniørvitenskap.

Felles for de fakulteter ved NTNU som i dag tildeler graden sivilingeniør, er at de har ordet *teknologi* som en del av navnet; bare ett av disse fakultetene har ordet *ingeniørvitenskap* med i navnet (uvisst for meg med hvilken begrunnelse). Den logiske konsekvens av dette vil være gradsbetegnelsen «Master i tek-

nologi». Jeg mener imidlertid at det vil være mye bedre å bruke en fagspesifikk betegnelse «Master i petroleumsteknologi». Men hvis hensikten med å innføre gradsbetegnelsene *bachelor* og *master* er å gjøre de norske gradene internasjonale, kan de ikke hete bare *bachelor* og *master*, de må ha et tillegg som i BA, MBA og MSc. Derfor burde graden kalles for eksempel «MSc i petroleumsteknologi» eller «Mastergrad i petroleumsteknologi» (med rett til å bruke tittelen sivilingeniør).

Tore Prestvik

Forsvar norsk som akademisk språk!

Landsmøtet i Noregs Mållag er svært overraska over at regjeringa har gjort framlegg om å stryke paragrafen i universitets- og høyskulelova som slår fast at «undervisningsspråket er til vanlig norsk». Me oppmodar Stortinget om å la paragrafen bli ståande og heller streka

under det ansvaret dei høgare lærestadene har for norsk språk og kultur.

Regjeringa seier i Semerklæringa at ho vil «verne og holde i hevd våre to norske skriftspråk, og beholde norsk skriftkultur som en bærebjelke i vårt kulturliv», men gjer her

det motsette i sjølvutslettande og mistydd internasjonaliseringsiver.

Presset frå den språklege amerikaniseringa er sterkare innanfor forskning og undervisning på dei høgare lærestadene enn på dei fleste andre samfunnsområde. Samstundes har

språkbruken her stor verknad for andre delar av samfunnet. Det er dei akademiske institusjonane som må ta og ha ansvaret for å utvikla eit norsk fagspråk til bruk i skuleverk, næringsliv og offentlig forvaltning.

Så langt har dette slett

ikkje stått i motstrid til å utvikla undervisningstilbod på andre språk og å publisera forskning internasjonalt. Men ei fjerning av denne paragrafen vil i røynda vera ei oppmoding om å gå over til engelsk.

Noregs Mållag

Erling Paulsen er student på industriell økonomi og teknologiledelse.

NTNU = styret?

Erling Paulsen skjønner ikke logikken bak kravet om at styret skal avgjøre hva som er NTNUs mening i ulike politiske saker.

Christian Thommessen, Siri Beate Hatlen, Sindre Balas, Eivind Hiis Hauge, Karl Glad, Rigmor Austgulen, Hanne Pedersen, Julie Feilberg, Kari Werner Øfsti, Geir Ludne og Bjarne Foss. Disse elleve er utvalgt til å sitte i styret ved NTNU. Det innebærer at de skal fatte de overordnede strategiske beslutninger, vedta budsjetter og avgjøre saker av sentral betydning for universitetet. Denne våren har det fra mange hold blitt

hevdet at disse menneskene ikke gjør jobben sin når de unnlater å uttale seg om konflikten mellom Israel og Palestina.

Kritikerne viser til NTNUs strategiplan hvor det står at «NTNU skal være en kritisk deltaker i samfunnsdebatten», og mener på den bakgrunn at styret må uttale seg om NTNUs mening om Midt-Østen og det som måtte være av andre aktuelle politiske saker. Deres henvisning til strategiplanen er helt korrekt, men det står mye i denne strategiplanen. I samme plan står det for eksempel også at «NTNU skal være på internasjonalt toppnivå på utvalgte områder innenfor vår teknisk-naturvitenskapelige hovedprofil.» Det er vel ingen som av den grunn hevder at Christian Thommessen, Hanne Pedersen og de andre må komme seg inn i laboratoriene og forske oss til verdenstoppen. Det er selvfølgelig ikke

slik det fungerer. Styret skal styre. Dets oppgave er ikke å alene oppfylle samtlige punkter i strategiplanen.

Jeg er den første til å stille meg bak ambisjonen om at NTNU skal være en aktiv samfunnsdebattant, men jeg forstår ikke logikken bak at fire departementalt utpekte eksterne representanter, fire forholdsvis tilfeldig valgte vitenskapelig ansatte, to studenter og en teknisk administrativ ansatt skal være en slags overdommer med ansvar for å avgjøre hva som er NTNUs mening i ulike politiske saker. Universitetets faglige kompetanse er ikke samlet i styret, men i de ulike fagmiljøene. Det å ta stilling og fronte meninger i aktuelle saker, er derfor et ansvar som påhviler alle vitenskapelig ansatte.

Styrets rolle er å legge til rette for og stimulere til deltakelse i samfunnsdebatten.

I den forbindelse er det mange virkemidler som kan tas i bruk. Debattmøter om aktuelle saker med deltakelse fra vitenskapelig ansatte ved NTNU og eksterne gjester kan brukes aktivt for å fremme engasjement ved universitetet. Styret har også et ansvar for å skape incentiver for å få NTNUs ansatte til å oppfylle målsettingen om samfunnsengasjement. Planene om å få opprettet en egen pris for populærvitenskapelig formidling er et skritt i riktig retning. Videre bør styret vurdere hvordan en best kan støtte vitenskapelig ansatte som ønsker å engasjere seg, og ta stilling til hvordan formidling og deltakelse i samfunnsdebatten kan premieres i forbindelse med tilsettinger og opprykk til professor. Dette er en mer krevende oppgave enn å komme med en resolusjon nå og da, men det er det som må til dersom NTNU skal bli en aktiv og troverdig samfunnsdebattant.

i det akademiske glasshuset

Festmøtet 2002

Studentersamfundet fredag 31. mai klokken 12

Det blir rektors tale og festtale av **Gunnar Stålsett**, promosjon av doktorander, samt tre æresdoktorer, i tillegg til flere prisutdelinger.

FOTO: BLENDA AAS, SCANPIX

2 ganger 128 sider populærvitenskap

Tapir har begynt å utgi en populærvitenskapelig serie, hvor ulike emner skal belyses med kunnskap for den kunnskapssøkende. Konseptet er interessant, i det minste som rugekasse for universitetsmiljøets talenter.

De to første bøkene, og den omtalen de allerede har fått, viser at konseptet også kan være interessant for leseren. Hvilken lærdom man trekker fra de første, vil være helt avgjørende for videre utvikling av serien. Det er på den bakgrunn jeg har skrevet anmeldelsene.

Boken «Kreft, den indre fiende» serverer fra Magne Børsets rikholdige kunnskap med øse. Den er spesielt sterk når den går inn på genenes betydning for kreft, og hvordan forståelse av disse mekanismene kan bidra til bedre kreftbehandling. Dette emnet fenger meg så mye at jeg allerede var på fornavn med p53, apoptose og telomerase. Jeg ønsket meg virkelig en slik bok som kunne bringe meg videre her, så for meg var denne boken svært verdifull. Bant spennende nye bekjentskaper var rb1, papillomvirus og særlig bcr-abl. La ikke navnene skremme deg som leser, det er ikke annet enn stedsnavn i et av de mest spennende atlas menneskene holder på å tegne. Kreft er ikke enkelt, desto mer spennende blir det når man begynner å forstå det. Det gjør du når du leser boken og disse bitene faller på plass.

Aldeles ortogonalt. Det største svakheten med boken er mangelen på et gjennomtenkt formidlingskonsept. Børset begynner med encellede organismer, og knytter det på en elegant måte til kreftproblemet. Men så følger mange sider med cellebiologi før ordet kreft dukker opp igjen. Her er to ortogonale setninger fra boken: «Boka er skrevet for mennesker uten spesiell forkunnskap», og «Den synklinavhengige kinasen har et målprotein som kalles retinoblastomproteinet». Avsnittet er overmettet av informasjon hvor nytteverdien er uklar for leseren, det er blytung deduksjon fra første til siste ord. Heldigvis gikk det greit å lese resten av boken uten dette kapittelet, så det er egentlig overflødig.

128 sider er for lite til å fortelle alt om kreft, og jeg ville ønsket meg at Børset hadde konsentrert seg om genaspektet. Dette kan han veldig godt, og det finnes mye å bygge videre med. Jeg har lest spennende artikler av bl.a. Anton Brøgger og i Scientific American som kunne komplettere de tunge fagbøkene Børset har referert til som kilde-materiale, i tillegg til at de kan hjelpe Børset til å utvikle sin stil ytterligere.

Avsnittet om årsaker til kreft er klart svakere. Dette er et felt som krever et omfattende arbeid for å være oppdatert, og det virker ikke alltid slik i Børsets bok. Spesielt strålingens effekter er upresist behandlet, særlig sammenlignet med tidligere kapitlers presise «tsjakk-tsjakk». I tillegg blir språket så populært at det nærmer seg «dikke-dikk», det er i form rettet mot de som egentlig ikke kom-

mer til å lese boka. Herunder er helt sikkert en og annen anmelder som nok vil finne et pustehull i disse avsnittene. Kanskje burde årsakene til kreft være tema for en ny bok i serien?

Kopernikus-inspirert. Tore Oksholens bok om «Den nye biologien» er et direkte motstykke. Som journalist har han verktøyet i orden, og han kan skrive fengende. Det han skriver om – den nye biologien, med hovedvekt på genteknologi – burde være spennende for mange. Boken bør derfor være salgbar.

Spørsmålet mitt er likevel: Hvorfor skulle noen ønske seg akkurat denne boka? Oksholen har ingen bakgrunn som gjør det interessant for leseren å lese akkurat hans syn, følgelig er det bokas innhold som må selge. I en verden hvor man kan finne enormt mye tilgjengelig informasjon om dette emnet – det være seg på Internett, i dagsaviser eller andre steder, så må den i stedet selge på høy troverdighet, grundige og kritiske diskusjoner eller uvanlig høy kvalitet. Det finner jeg egentlig ikke.

Noe som kunne ha løftet boken mye, er mer selvstendig kritisk journalistikk. De emnene Oksholen beskriver, er gjengangere med lite originalitet, og den journalistiske vinklingen er som en klon av norske dagsaviser. Et eksempel er Pusztai-saken, hvor presentasjonen blir for Kopernikus-inspirert for meg. Et provokatorisk spørsmål: Hvorfor har ikke det som skjedde, skapt en storm av protester fra forskere som har blåst hele Rowett-instituttet over ende? Kan Oksholen forklare dette uten enda mer konspirasjonsteori?

Lovende. Gummimetall, kompositter, biometall og nanoteknologi har begrenset med bokens hovedtema å gjøre. Noen bilder, f. eks. det om lysene i en skyskraper i New York, blir hengende for mye i luften. Å koble jødeutryddingen til genteknologi kan gi en ukritisk leser argumenter som diskvalifiserer ham fra alle saklige diskusjoner. Og hvorfor ikke se dilemmaene fra den andre siden, f. eks. hva som kan skje hvis man utfra ideologi fornektet kunnskap? Trofim Lysenko kunne vært et interessant utgangspunkt her.

Jeg vil gi boken karakteren «lovende». Med større konsentrasjon, mer kraftfull journalistikk og utprøving av bildene og analogiene overfor kritiske tilhører, kan både boken og forfatteren bli noe som legges merke til. Spesielt diskusjonen av de prinsipielle problemstillingene tilknyttet bioteknologien viser at Oksholen har evne til samtidig å få både dybde og letthet i det han skriver.

Anmeldt av Martin Ystenes

fra biblioteket

I denne spalten vil vi i tida framover gi deg tips og råd om hvordan du får mest glede og nytte av ditt universitetsbibliotek.

BIBSYS' emneportal

I UA nr. 7 skrev Even Flood om generelle emneportaler på web. I Norge har BIBSYS tatt det redaksjonelle ansvaret for en nasjonal emneportal, som ble åpnet for publikum 24. april i år.

En emneportal er et informasjonssystem for kvalitetssikrede informasjonsressurser på Internett. Derfor kan man også med en viss rett si at en emneportal er Internettets svar på bibliotekskatalogen. Det finnes både fagspesifikke og generelle emneportaler.

BIBSYS' emneportal er en fellestjeneste for universitet og høyskoler i Norge. Med bakgrunn i at det har utviklet seg en rekke lokale fagsider og lenkesamlinger ved de forskjellige undervisningsinstitusjonene, ble det i 2000 tatt initiativ til et felles prosjekt som førte til opprettelse av BIBSYS' emneportal. Gjennom denne portalen kan studenter og ansatte ved universiteter og høyskoler enkelt kunne finne fram til et utvalg av den beste og mest relevante faginformasjonen på nettet. Det er lagt vekt på å få med gode norske nettressurser, i tillegg til pekere til store internasjonale fagportaler innen de forskjellige fagområdene. Alle har fri adgang til denne nye tjenesten, men det legges også inn pekere til nettressurser som krever abonnement betalt av de forskjellige institusjonene.

Startsiden for søking i emneportalen er: <http://emneportal.bibsys.no>. BIBSYS' emneportal inneholdt på åpningsdagen ca 2100 utvalgte ressurser innen universitetenes og høyskolenes fagområder. Fra startsiden kan man søke via et emneregister som består av generelle områder, pluss ca 30 faggrupper. Hvert enkelt fagområde har en underinndeling som kan gå over flere nivåer. Denne startsiden inneholder også en mulighet for enkeltsøk.

I avansert søk (se bilde) kan man lete etter spesielle felt som f. eks. tittel, forfatter eller stikkord i beskrivelsen. Dessuten kan man avgrense søket til ressurstype (f.eks. fagportaler, organisasjoner, konferanser) og til de nyeste ressursene (f. eks. siste måned, siste år). Man kan også kombinere ord eller trunkere (søke etter ordstamme).

BIBSYS er ansvarlig for driften av emneportalen, og har opprettet en redaksjonsgruppe som har et overordnet ansvar for innhold, utforming og utvikling av den. Registreringen av nettressursene skjer ute i bibliotekene, av bibliotekarer og fagansvarlige som kjenner Internett og i årevis har arbeidet med å finne og velge ut informasjon for sine brukere. I dette ligger den viktigste forutsetning for å kvalitetssikre innholdet i BIBSYS emneportal.

For de forskjellige fagområdene er det opprettet 27 fagredaksjoner med medlemmer fra de fleste BIBSYS-bibliotek. De har til hovedoppgave å godkjenne forslag til nye poster i emneportalen, og skal bidra til videre utvikling av portalen.

Alle kan komme med forslag til ressurser som kan passe inn i portalen. Det er mulig å levere eller sende e-post til bibliotekene med forslag, men det beste er å bruke forslagskassen: <http://emneportal.bibsys.no/cgi-bin/ep?file=fors> (se bilde) Her må man bare skrive inn navnet sitt og e-post-adressen, tittel og URL-adressen til nettstedet man foreslår og en kort beskrivelse av eller en begrunnelse for forslaget.

Almuth Gastinger, Solveig Taylor

Lokalkontor på Dragvoll

Informasjonsenheten har tatt skrittet ut i provinsen og har åpnet sitt første lokalkontor, i andre etasje i Bygg 11 på Dragvoll. Med flott utsikt mot Estenstadmarka skal kontoret primært benyttes som base for å drive journalistisk virksomhet på Dragvoll for både Universitetsavisa, nettavisa InnsidaUT og forskningsmagasinet Gemini. Foreløpig er kontoret fast betjent bare på torsdager. Kontoret har to skriveplasser og vil være bemannet av journalister fra Medieseksjonen, som gjerne tar imot tips og ideer til stoff.

Vi treffes sikrest via e-post: medieseksjonen@adm.ntnu.no
Info.enheten har leid kontoret av Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT) fram til 31.juli 2003. Info.enhetens hovedkontor ligger på Gløshaugen. På bildet er det journalist Tore Oksholen som har vakt på det nye lokalkontoret.

Greit forslag

Språkinstituttene på Dragvoll; Germanistisk, Romansk og Engelsk er nå i tenkeboksen. Hva skal de kalle seg etter sammenlåingen? Baksida kan avsløre at ett av de heteste forslagene på Dragvoll skal være «Ivar Østerlies institutt», oppkalt etter fakultetsdirektøren. Et annet tips skal være GREI, som for den superobservante leser først består av initialene for instituttene og deretter I for Institutt.

Forslag til årets ingeniørbragd?

Teknisk Ukeblad inviterer sine lesere til å kåre årets (2002) ingeniørbragd. Aktuelle kandidater blir presentert i bladet fram til 14. november. Av kriteriene nevner vi at bragden må representere en god ingeniørmessig løsning på et teknologisk problem, og ha lokal, nasjonal eller internasjonal betydning for samfunnet. Produktet eller prosessen må være utviklet i Norge.

Vi oppfordrer NTNU-medarbeidere til å sende inn forslag. Kanskje er det et prosjekt med rot i vårt miljø som fortjener betegnelsen «årets ingeniørbragd»? Se <http://www.tu.no>.

Prosjektstøtte fra Allforsk

Allforsk fordeler 600 000 kroner i støtte til åtte forskningsprosjekter ved NTNU. Prosjektene spenner fra en undersøkelse om holdningen til realfag hos elevene i den videregående skolen, til forskning på akustikken i munnhulen under bruk av såkalt fritungeinstrument som munnharpe.

Neppe flere lønnsøkninger på intranett

Det er tvilsomt om resultatet av lønnsforhandlinger blant NTNUs universitetsansatte offentliggjøres på intranett, som tilfellet var i et prøveprosjekt i november i fjor. Det blir trolig utfallet etter at professor Gunnar Stette klaget på at hans lønn ble gjort offentlig. I et brev fra Organisasjonsutviklingsavdelinga (OU) til Stette opplyses det at det er tvilsomt om de i framtida vil benytte intranettet på samme måte. Bakgrunnen er blant annet reaksjonen fra Stette.

I brevet heter det videre at man fortsatt vil tilstrebe åpenhet om resultatet av lønnsforhandlingene, men at dette vil gjøres på en måte som ikke føles krenkende for den enkelte tilsatte. Hvordan dette konkret skal gjøres i praksis, skal drøftes sammen med tjenestemannsorganisasjonene.

658 ansatte ved NTNU fikk navn, lønnstrinn og lønnsøkning offentliggjort, da de lokale lønnsforhandlingene ble lagt ut på intranettet i fjor.

Hvordan innrømme feil uten å beklage (leksjon 1)

Internett er nesten like bra som blanke ark og fargestifter tel. Her kan du rette oppatt alle feil fra gårdagens avis.

(Fra nettsidene til studentavisa Universitas i Oslo).

Universitas presiserer

Det er denne versjonen av intervjuet med Kristin Clemet, og ikke den som kom på trykk i papirutgaven, som er den korrekte.

NTNU gratulerte digitalt

Heller ikke NTNU slapp helt unna bryllupsfeberen i forrige uke. Om universitetet var representert på gavebordet i Stiftsgården, vet vi ikke, men på selve den store Dagen – fre-

dag 24.mai – prydet i alle fall Märtha og Ari NTNUs hovedside på nettet. Og det skjedde helt uten protester fra akademisk, republikansk hold.

Vaskeekte prinsesse

Noen timer før prinsessebryllupet i Nidarosdomen boltret ei vaskeekte vaskeprinsesse seg på Dragvoll. Renholder Gerd Møllendal hadde kledd seg i rosa og mintgrønt for anledningen, og toppet verket med en glitrende tiara.

– Jeg gjør det i et veddemål med mannen min, forteller Gerd. – Han var helt sikker på at jeg ikke ville våge å stille på jobb i denne habitten. Han tok skammelig feil, og jeg er noen kroner rikere. Etterpå skal vi møtes i byen og se den ordentlige prinsessen. Hjemme venter champagne for å feire både bryllupsfest og veddemål.

Bryllupsfredagen var første gang Gerd trakterte mop-

pen iført prinsesseskrud. Mon det blir siste? I sine 24 år på Dragvoll har hun aldri fått så mange smil, muntre tilrop og positiv oppmerksomhet. – En har det ikke artigere enn en lager sjøl, sier Gerd Møllendal.

FOTO: SYNNOVE RESSEM

på siden

Hva med en låve?

Jeg er en uforbederlig samler, og mitt store dilemma er: Kaste eller beholde? Som regel ender jeg med det siste, med den følge at jeg lever med et konstant lagerproblem. Til tross for at jeg disponerer to låver.

Det er imidlertid bare å innse at andre har så mye lettere for å sende ting på dynga, enn jeg har selv.

Jeg er opptatt av automater, og i vår besøkte jeg et større firma som drev opprydding på lageret. Der drev de og stappet gamle videospill i søppelcontainere. Men først fikk spillene noen svingslag med brekkjernet slik at de skulle bli umulige å vekke til live igjen. Jeg ble så dårlig av lyden fra elektronikk som gikk i knas, at jeg bare måtte komme meg vekk.

Sønnen min har også hatt en vanskelig vår. Han jobber hos den norske bilprodusenten Think, og i forbindelse med overgang til ny modell så han firamet kaste container på container med deler til den første Thinken. Vi snakker om Norges første serieproduserte bil, og her var deler nok til å bygge flere nye biler, eller gjemme unna noen godsaker med tanke på å holde de 1006 førsteutgavene av Think i drift.

Kunne ikke vi uforbederlige samlersjeler få lov til å grave oss ned i antikvariske automater og Think-deler, om vi så skulle leie oss inn på låve nummer fire? Nei. Automatfirmaet vil ikke risikere konkurranse i markedet fra avdanket utstyr som havner på uautoriserte hender. Think ønsker ikke at deler med bittesmå og ubetydelige feil skal komme i regulær bruk og kanskje bidra til å ødelegge bilens kvalitetsstempel.

Siden vi samlere har så vanskelig for å kaste, er det kanskje like greit at slike råttasser får ture fram. Ett og annet blir jo likevel bevart for ettertida. Da er det verre med kassasjon av helt unike ting, og jeg er kommet fram til NTNUs egen skrekkehistorie.

Da Jens G. Balchen kom tilbake fra studieopphold i USA først på femtitallet, gikk han i gang med å bygge Norges første analoge regnemaskin, Diana. Denne datahistoriske milepælen ble brukt av studenter ved Institutt for reguleringsteknikk til først på syttitallet. Men da begynte monstret å stå i veien for mer tidsmessig utstyr.

En gang på åttitallet, mens begge seniorenene ved instituttet hadde friår, ble dataklenodiet kjørt på søppelfyllinga av historieløse kolleger!

Til høsten planlegges et datajubileum ved NTNU – 40 år siden Regnesenteret NTH ble opprettet, 30 år siden Institutt for databehandling ble etablert. Da er det trist at den femti år gamle data-damen Diana ikke kan delta. Diana ville vært selve kronjuvelen i den datahistoriske utstyrsamlingen som skal vises frem på jubileet.

Kanskje NTNU også burde skaffe seg en låve?

Amé

UNIVERSITETS
avisa
for 10 år siden

Forslag om Universitetsteater:
Thalia vil ha øvingsbane på Dragvoll

– Det er et tomrom i norsk teater. Det mangler en øvingsbane, et forskningsmiljø der nye stykker kan prøvespilles og utvikles.

– Det er et tomrom i norsk teater. Det mangler en øvingsbane, et forskningsmiljø der nye stykker kan prøvespilles og utvikles.

Det var den 26. mai 1992, og Institutt for drama, film og teater planla en etterlenget flytting fra Lade til Dragvoll. Der skulle de omsider få skikkelig teatersal, og de ansatte så for seg at de kunne fylle et tomrom i norsk teater: et universitetsteater. Her skulle ny norsk dramatikk skapes, nye formspråk utvikles og nye teatertradisjoner dannes. – Skal dramatikerne bli

bedre, trenger de en øvingsbane, et sted for langsiktig utviklingsarbeid, sa instituttets dramaturger til Universitetsavisa.

Noe formelt Universitetsteater, slik det var tenkt – med for-dypning, etterutdanning, forskning og nye fagtilbud – ble det aldri. Men mye bra har blitt satt opp i Blackboxen siden 1992.

Universitetsavisa
REDAKTØR: Jan Erik Kaarø
REDAKSJONSSEKRETÆR: Lisa Olstad
ANSVARLIG REDAKTØR:
 Info.direktør Anne Katharine Dahl

Utgis av Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
 Distribueres i 13 000 eks. annenhver fredag i vår- og høstsemesteret.

REDAKSJON: Medieseksjonen, Informasjonsenheten
LAYOUT: Kolbjørn Skarpnes
TRYKK: ST-Trykk AS, Orkanger

POSTADRESSE: Universitetsavisa, Info.enheten NTNU, 7491 Trondheim
BESØKSADRESSE: Info.huset på Gløshaugen (O.S. Bragstads plass 1)

NTNU

TELEFON: 73 59 55 40
TELEFAKS: 73 59 54 37
E-POST: medieseksjonen@adm.ntnu.no